Sayı: 28
27 Temmuz
1991
3000 TL
(KDV Dahil)

ÜRETEN BİZİZ
YÖNETEN DE
BİZ OLACAĞIZ

İŞÇİLERİN SESİ

BD Destekli Devlet Terörü

ürtlerin yaşamını kurtaran (!) Amerikalı askerler, gerçekte, ABD'nin Ortadoğu korsanlı-
zen, Türkiye devletinin gönüllü desteğinden mutluluk duyuyorlar!

- *Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler stratejik bir boyut kazanırken, Amerikalıların, Türkiye'deki devlet terörü mekanizmalarının artık bizzat içine girdikleri ve devlet terörünün kirli savaşa dönüşmesinde aktif bir zorlayıcı ve örgütleyici olarak rol aldıkları söylenebilir.*
- *Ortadoğuda emperyalist bir terör rejimi inşaa etmeye yönelen ABD, "ipleri elinden kaçırmanın telaşı içerisinde tüm ülkede demokrasi güçlerine karşı bir terör havası estirme gereksinimi duyan siyasi iktidarın hem maddi ve hem de manevi müttefiki ve suç ortağı olarak beliriyor.*

Bir ay boyunca Türkiye tam bir dehşet denizinin içine itildi. Devlet terörü tüm ülkeyi kaplayan bir şok dalgası yarattı.

Sonra Bush geldi...

Ankara halkı evlerir kapatıldı...

İstanbul halkı sokağ çıkarılmadı...

Özal'la Bush, insa bir Türkiye'nin "keyfini" çıkardılar...

Sonra açıkladılar:

Türkiye ile ABD arasında "stratejik ilişkiler" kurulacak!

Kirli savaşa dönüşen bir devlet terörü dalgasının ardından ilan edilen "stratejik ilişki"nin boyutları, Özal tarafından "politik, askeri, iktisadi, sosyal" ilişkiler olarak tanımlandı.

Siyasal iktidara bakılırsa, ABD ile Türkiye arasında (Devamı 4.sayfada)

O'DEN 91'E DİSK

K askeri yargıtay kararıyla işçi sınıfının, Türkiye'nin günde-
rdi. Örgütlenip örgütlenmeyeceği, nasıl örgütleneceği konu-
, tartışılmaya başlandı. "İşçi sınıfının birliğinin Türk-İş'te
ğı", "DİSK'in kuruluşu hataydı" tartışmaları açılma kararıyla
ce, "Kendini aşan bir DİSK olmalıdır", "Türk-İş'le birleşme-
nalı"türünde bir gelişme izliyor.
ı ve cezaevinde yaşanan olaylar farklı koşul ve zeminlerde
ak üzere bir kenara bırakıp, dünya ve Türkiye'deki somut
ayrı bir değerlendirme içinde ele alınmak üzere DİSK'teki
ürecini değerlendirmek gerekmekte.

(Devamı 6.sayfada)

SK Örgütlenmelidir !

SK'in açılması işçi sınıfında sevinç ve umut yarattı. Tar-
lar yoğunlaştı. Genel Başkan Baştürk "Kaldığımız yerden
n edeceğiz" diyor. Ama bu nasıl sağlanacak? DİSK örgüt-
ek mi, örgütlenmeli mi, örgütlenebilecek mi?

(Devamı 6. sayfada)

DEVLET TERÖRÜ EVRİMİ BOĞABİLİR Mİ?

asal gündemin baş köşesine devlet terörü oturdu. Arka arkaya, herke-
i önünde gerçekleştirilen cinayetler tüm toplumda bir şok dalgası ya-

rkiye'nin batısındaki ve Kürdistan'daki devlet terörü önemli bir farklı-
steriyor. Batı'da devlet terörü, demokratik muhalefetin ağırlıkla mili-
vrimci örgütlenmelerini hedef alırken, Kürdistan'daki terör, ulusal de-
tik muhalefetin açık-yasal örgütlenmelerini de hedef alıyor.
nkü Türkiyenin batısında durumlarından hoşnutsuz kitlelerin istekleri-
edebilmek için düzenin sınırlarını aşan devrimci örgütlenmelere ihti-
ar; Kürdistan'da ise, bu ihtiyaca yanıt verme iddiasına sahip gerillanın,
ini sarıp sarmalayacak kitlelere... Devlet terörüyle, Batı'da halkın de-
siyi doğrudan isteyebilme ve gerçekleştirmek için harekete geçebilme
ti kırılmak isteniyor, Doğu'da halkın gerillayla bütünleşmeye yöneldiği
muhalefet cesareti.
ergimiz matbaaya girerken Anayasa Mahkemesi şartlı salıvermeyle il-
rarını açıkladı. Gelecek sayımızda ele alacağımız bu konuya ilişkin şu-
yleyebiliyoruz: Devlet devletliğini biliyor; sağ-sol çifte standardından
Türk-Kürt standardını dayatıyor!)
ldırının hedeflerindeki bu farklılığa karşın her iki saldırının birleştiği
bir temel var: Düzen kendisine yönelen halk tehdidindeki politik eksik-
elafi edilmesini imkansızlaştırmaya çalışıyor. Cesaret kırıyor.
esaret kırmak için kendi gücü yetmiyor, ABD'li kontr-gerillacıları dev-
okuyor, yalnızca devletinin sınır güvenliğini Amerikalıların Hazır Ço-
e ihale etmekle kalmıyor, kendisini de Amerikalılara emanet ediyor.
ma ortada bir yanlış hesap var:
alkın demokratik tepkileri, sadece "hainin iğvası"ndan kaynaklanmıyor,
rü ve zulümden kaynaklanıyor. Bu yüzden de halkın tepkileri devrimci-
ınları vahşice katletmekle yokedilemez, yokedilemiyor. İşçiler hiç kim-
izin almadan sokakları dolduruyor, öylesine "yasa dışı" ama öylesine
lar ki, 300 işçi sokağa çıktığında, çevik kuvvet trafik polisliği yapıyor,
n boşalımak zorunda kalıyor. Önce örgütlenme yasağına karşın kitlesel-
nden aldıkları güçle fiili mevzilerini, işyeri komitelerini, eylem komite-
oluşturmaya devam ediyorlar.

(Devamı 7. Sayfada)

• 22 Temmuz günü tüm yurttaki kamu işçileri aynı anda toplu viziteye çıkarken, Ankara'da bir pazarlık sürüyordu..

İşçiler Türk-İş engelini aşamadı

- *Üç aydır süren kitlesel eylemlere rağmen işçilerin iradesi sözleşmelere yansımadı. Son sözü yine Türk-iş söyledi. Eylemlerin coşkusu ve kararlığı ile, sözleşmelerin sonu arasındaki bu çelişki çarpıcıdır*
- *1991 sözleşme sürecindeki eylemler, çoğu yerde polisin çizdiği yürüyüş güzergahını parçalayamayan ve Özal'ın şişman gövdesini aşamayan kendiliğinden -tepkici bir siyasallık boyutu taşıyordu.*

Yazısı sayfa 3te

Kirli Savaşın Hedefi Sensin

3 Amerikan Askeri Balgat Üssünü Bastı

- Bu askerler, silahları ve elbiseleri Türkiye'ye nasıl soktular?
- Türkiye'de bulundukları süre içinde nerede kaldılar?
- Bu silah ve elbiselerle başkentte nasıl dolaşıyorlar? Ankara'nın merkezindeki bir üsse nasıl yaklaşıp içeri girebiliyorlar? Amerikalılara bu konuda Emniyet ve MİT yardım ediyor mu?
- Baskından sonra, silahlarını alıp çekip gidiyorlar mı yoksa -özellikle sabotaj, imha ve baskın operasyonlarında çok başarılı olan ve Körfez savaşında gizli operasyonlara katılan- bu askerler Türkiye'de de gizli operasyonlarda yer alıyorlar mı?

Soruların tamamı 7. sayfada)

Son 15-20 gündür Türkiye halkları dehşet içinde. 20 gün içinde 30'un üzerinde insan Özel Tim, siyasi polis, MİT ekiplerince katledildi. Dergi büroları bombalandı, HEP Diyarbakır İl Başkanı, Hilal Belediye Başkanı kimliği "meçhul" devlet teröristleri tarafından öldürüldü. Ardından cenaze töreninde Diyarbakır savaş yerine çevrildi. Pusuya yatan Özel Tim'ler silahsız göstericileri taradı. Bilinen 6 ölüm ve yüzlerce yaralanma meydana geldi..

Bu katliamlar yıllardır Kürdistan'da sürdürülen devlet terörünün en şiddetli biçimlerinin Türkiye'nin batısına da taşınmasının startı oldu. Ankara, İstanbul, Adana gibi bir çok büyük ilde evler basıldı. Onun üzerinde devrimci bombalarla, makinalı tüfeklerle imha edildi. Tüm halkın bir savaş ve katliam psikolojisine sokulduğu bu saldırı ortamında herkes kapısı çalındığında, sokakta arkasından seslenildiğinde irkilir ve sakınır hale getirildi. İşçiler daha geçen haftalarda coşkusuyla, vizite kağıt

(Devamı 7. sayfada)

TÜRK-İŞ ve SENDİKAL BÜROKRASİ

Sınıfın çıkarlarını savunmak yerine devletin çıkarlarını gözetmek misyonuyla donanmış olan Türk-İş, işlettiği sendikal bürokrasi aracılığıyla yıllardır işçilerinin denetimini elinde tutuyor.

Yazısı sayfa 3'te

ŞİLİ İŞÇİ SINIFI TARİHİ

Şili işçi sınıfının darbe öncesi tarihi örgütlü işçilerin toplumsal ekonomik talepler için gerçekleştirdikleri militan eylemler ve bunların reformist parti ve sendikalarca düzen içi taleplerle boğulma ve sisteme içerilmesi girişimlerinin tarihidir.

Yazısı sayfa 2'de

ORTADOĞU NEREYE?

ABD önderliğinin ve "yeni dünya düzeni"nin resmi deklerasyonu niteliğindeki G-7 zirvesinin sonuç bildirisinde "Irak'la savaşmak yeni dünya düzeninin bir parçasıdır" deniyor.

Yazısı sayfa 4'te

Kamu Çalışanları... MARATON BİTMEDİ

Kamu çalışanlarının farklı kesimleri için farklı düzeylerde belirlenen son maaş zamları, kimi memur ücretlerinin eski düzeyinin de gerisinde kaldı..

Yazısı sayfa 5'de

İÇİNDEKİLER

• Esenyurt Sözleşmesi.................. 5
• Tes-İş'de delege seçimi.. 5
• Kazlıçeşmede direnme savaşı 8
• İstanbul'un orta yeri kölelik................ 8
• Kilsan'da İşçi kıyımı 8
• ABD desteğini elde etmenin 12 kuralı 4
• Şişe Cam İşçileri İşgalde 6

Şili İşçi Sınıfı Tarih

Reformizmin Çıkmazı

● *1980'ler Şili'sinde gelişen komiteleşme hareketleri emekçi örgütlenmelerinin reformist partilerin oy deposu haline getirilmesi kadar, mücadelenin gündelik taleplerle sınırlanmasını da reddediyorlar. Şili emekçi halkı kendi tarihini aşıyor: Emekçilerin iktidarı reformist partilerin seçim zaferleriyle değil, kitlelerin örgütlülükleri üzerinde yükselecek!*

Şili işçi sınıfı tarihi, örgütlü işçilerin sosyo-ekonomik talepler uğruna verdikleri uzun mücadelelerin tarihidir. Yeni sömürge ülkeler arasında Şili, devrimci hareketlerle işçi sınıfının belki de en yakın örgütsel bağlara sahip olduğu bir tarihe sahiptir.

Ancak bu tarih aynı zamanda çeşitli reformist parti ve sendikaların, işçi sınıfının militan eylemini kendi bürokratik yapıları içinde düzen içi taleplerle boğmasının ve pasifize etmesinin de tarihidir.

Kuzeyin Militan Maden İşçileri

"En küçük bir gündelik işçi talebi toplumun tümüyle çatışıyor, işverenler ve devletin birleşik gücüyle karşı karşıya kalıyorsa, 'apolitik sendikacılık' ya da saf ekonomik kazanım arayışından sözedilebilir mi?" 1920'lerde Şili Komünist Partisi ve ona bağlı Şili İşçileri Federasyonu (FOCh)'un yayın organı "Adalet"in ana teması bu slogandı.

Şili'de işçi sınıfı hareketi yirminci yüzyılın başlarından itibaren düzen tarafından ciddi bir tehdit olarak görülmeye başlandı. Diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi Şili'de de ihracat sektörleri hem işçi hareketinin hem de ülke ekonomisinin belkemiğini oluşturuyordu. İlk işçi eylemleri de ülkenin diğer bölgelerinden yalıtılmış, Kuzeydeki korkunç çalışma koşullarının yaşandığı Nitrat madenlerinde başladı.

1880 sonrasında bu bölgelerde binlerce grev, iş bırakma ve sokak gösterisi yaşandı ve bunların çoğu polis ve silahlı kuvvetlerce bastırıldı. 1920'lere gelindiğinde ise eylemler bu yalıtılmış bölgelerden ülkenin merkezine sıçradı. Madencilerin militanlığı tüm ülkeye yayıldı. Devrimci düşünceler, işçi sınıfının eylemleri kanalıyla değişik halk kesimlerine dalga dalga yayıldı.

1909 yılında kurulan Şili'li İşçiler Federasyonu (FOCh) 1920'ye gelindiğinde 80 bin üyeye ulaştı. 1912'de federasyon önderleri tarafından kurulan Sosyalist İşçi Partisi ise 1921 yılında iki üyesini Parlementoya soktu. Bu parti bir yıl sonra Komünist Partisi adını aldı.

FOCh ve KP'nin toplumsal sistemin dönüşümü hedefinden tek anladığı, Parlemento kanalıyla yapılan değişikliklerdi. Yayın organları Adalet ise sürekli olarak yasal değişikliklerin önemini vurguluyordu.

1924 yılına kadar işçi hareketi ve sendikalar düzen tarafından yasadışı ve gayrimeşru olarak kabul edildiler. 1924'e gelindiğinde ise, işçi hareketindeki yükselişe karşı, egemen sınıfların bulduğu çözüm, devletin sendikal örgütlülükler üzerindeki kesin denetiminin yasallaşması oldu.

Bu yasayla, son derece sıkı bir mali ve örgütsel denetim altında çalışan, grev yapma hakkı Juntalar'ın (işçi sınıfının talep ve eylemlerini önceden denetleyen, bizdeki YHK'yı andıran yapılar) alacağı karara bağlı olan, işyerlerinin ve düzenin çıkarlarını tehdit etmeyi yasa dışı sayan sendikalar yasal hale getirildi. İşçi federasyonlarının toplu sözleşme imzalaması yasaklanırken bu hak sadece işyeri sendikalarına tanındı. Bunun ortaya çıkardığı sendikal yapı ise; küçük, güçsüz ve kendi kaynaklarını denetleyemeyen ucubeler oldu. Ancak yeni yasa, işçilere tanıdığı belirli haklar; 48 saatlik çalışma haftası, sosyal güvenlik yardımları, asgari ücret, toplu sözleşme zorunluluğu ve en önemlisi sendikaların yasallaşması nedeniyle KP ve bağlı federasyonu tarafından bir kazanım olarak nitelendi. 1927-1931 arasındaki İbanez diktatörlüğü ile bu kısa yasallık dönemi sona erdiğinde ise, FOCh yasadışı ilan edilip kapatıldı; önderleri sürgün, hapis ve katliamlarla karşı karşıya kalınca önceden destekledikleri yasayı faşist ilan ettiler. İbanez ise işçi hareketini denetim altından kaçırmamak için resmi bir federasyon yaratmaya çalıştı. Diktatörlük sona erdiğinde, işçi sınıfı merkezi bir örgütlülükten yoksundu.

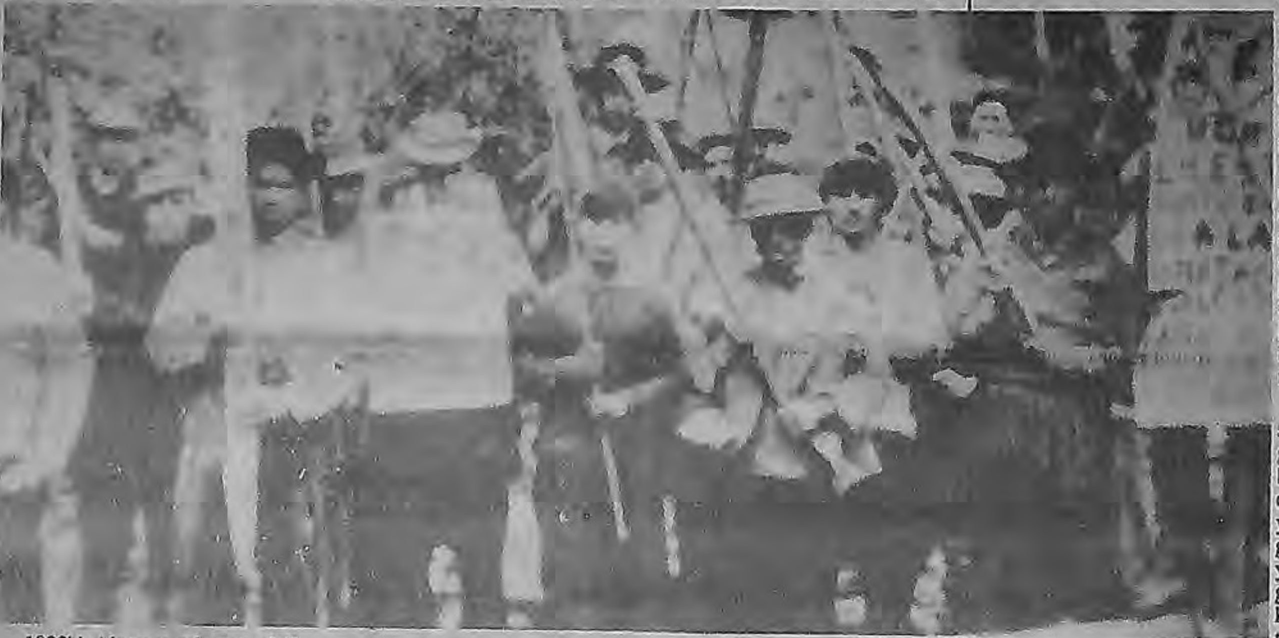

● *Şili işçi sınıfının darbe öncesi tarihi örgütlü işçilerin toplumsal ekonomik talepler için gerçekleştirdikleri militan eylemler ve bunların reformist parti ve sendikalarca düzen içi taleplerle boğulma ve sisteme içerilmesi girişimlerinin tarihidir.*

1932'de bir grup subay ve sivil bürokrat tarafından ilan edilen çok kısa ömürlü "sosyalist cumhuriyet" ise işçi hareketi açısından yeni bir dönüm noktası oldu. Ülkedeki tüm örgütlü kesimler tarafından hükümet yanlısı komiteler kurularak desteklenen "sosyalist cumhuriyet" sağ bir darbe ile yıkıldığında, devrik hükümetin birer kahraman ve mitos haline gelen önderleri, Şili Sosyalist Partisini kurarak işçi sınıfının desteğini aldılar, sendika önderliklerini ele geçirdiler ve 1934'te etkilerini artırmak için yeni bir federasyon kurdular. 1936'da FOCh'le birleşerek Şili İşçileri Konfederasyonu (CTCh) adını alan bu yeni sendika, siyasi planda oluşturulan ve 1938'de iktidara gelen Halk Cephesi'nin işçi ordusu haline geldi. İşçi hareketi, Halk Cephesi hükümetiyle özdeşleşmişti. Sendikal hareket, siyasi komiteler ve hükümet organlarında temsil ediliyor ve bu işbirliği, eski sendikalar yasasının işçiler lehine uygulanmasını sağlıyordu.

Halk Cephesi döneminin işçi sınıfına sağladığı kısmi kazanımlar bir yana, esas etkisi, işçi hareketi ve sendikaları, yasal işleyiş ve düzenlemelerin bir parçası haline getirmesi ve yasal sisteme hapsetmesi oldu. Çok geniş bir meşruluğa ulaşan sendika liderleri, artık işçi sınıfı hareketinin hedefini tamamen "daha iyi yasalar için mücadeleye" indirgediler; taleplerin düzen değişimi gibi bir içeriğe sahip olmadığı bu dönemde, gündelik taleplerin gerçekleşmesi kanallarının iktidar tarafından açık tutulması sonucunda, eskiden gündelik taleplerle düzen değişikliği arasında lafta da olsa kurulan köprü tamamen yıkıldı ve işçi hareketi "yasal olarak izin verilebilir" bir yelpaze içine daraltıldı. Artık, lafta da olsa "sosyalizm" propagandası bile unutulmuştu. 1904'lerde "sosyalizm işçilere, şimdi mevcut olmayan refah ve güvenliği sağlayabilecek tek sistemdir" diyen sendikacılar, 1967'lere gelindiğinde " işçilerin refahını sağlayabilecek tek araç sendikalardır" diyorlardı. Dar sendikal hedeflerin gerçekleştirilmesinin sistemin bütünüyle çatışmayı gerektirdiği bu ortamda, daha önce sendikaların öncelikleri arasında yer alan işçilerin eğitimi ve bilinç dönüşümü de öncelikler sıralamasında artık yer almıyordu. Bu sendikal anlayışın önemli ölçüde egemen hale gelmesiyle birlikte 1960'ların sonlarında 20.yy başında işçiler arasında son derece yaygın olan düzen değişikliği istemi ve devrimci düşünceler de marjinal hale geldi. Yasal sistemi kabul etmeyip toplumsal dönüşümün devrimci yoldan yapılabileceğini savunmakta ısrar eden devrimci sendikal anlayışlar, sendikal çerçevenin dışına itildi. Sendika bürokrasileri ve siyasal iktidarlar tarafından çeşitli yöntemlerle yokedilmeye girişildi. Yasal işleyişle bütünleşen sarı sendikalar ise oldukça güçlendiler; 1972 yılında aktif işgücünün % 30'u sanayi, mesleki, kırsal ve memur sendikalarında örgütlüydüler. İşçilerin % 65'i ise Merkezi İşçiler Federasyonu (CUT) üyesiydiler. Ancak aynı yasal işleyiş diğer bir yandan da sendikaların pazarlık gücünü sınırlıyor, bu sınırlama tarihsel gelenekle birleştiğinde sendikaların düzen partileriyle işbirliği artıyordu. Bu koşullarda partilerden destek bulmadan seçilmek oldukça zorlaşmış, bağımsız işçi ve sendika önderleri bu tip yasal destekler aramaya zorlanır hale gelmişlerdi.

Tarihin Seçimle İktidara Gelen İlk Marksist Başkanı

Allende yönetimi ve onun kanlı yıkılışının öncesinde işçi hareketinin böylesi bir kurumsallaşma, yasal ve siyasi sisteme içerilme ve "depolitize" edilmesi süreci yaşandı. Allende, 1970'de başkanlığa geldiğinde bu "işçilerin sandık zaferi" olarak yorumlandı. Sendika liderleri yeni hükümet ve ulusallaştırılan yarı-özerk devlet işletmelerinde temsil edildiler. Bazı sendikalar da ulusallaştırma operasyonlarına aktif destek verdiler. Bunalım dönemlerinde hükümete işçi desteği verilmesi çağrısında bulundular. Unitad Popular yönetiminin ilk yıllarında ücret artışları ve sosyal güvenlik taleplerinin karşılanmasıyla kurulan "uyumlu ilişki" ekonomik bunalımla beraber ilk sorunlarını yaşamaya başladı. Sağ muhalefetin sendikalarla iktidar arasındaki bu çelişkiyi körükleyebilmesinin de koşullarının bulunduğu bu ortamda yaşanan en büyük çatışma ise 9 Nisan-2 Temmuz 1973 arasında ücret ayarlamaları nedeniyle yapılan El Teniente bakır madenleri grevi oldu. Muhalefet ve sağ basının da büyük kentlerde kampanyalarla desteklediği bu grevde, eski sendika yöneticileri bu kez işçilerin karşısına işveren temsilcisi olarak çıkıyorlardı. Konu 1973'teki askeri darbenin hemen öncesinde işveren lehine çözümlendi ancak El Teniente grevi sendikacıların yarım yüzyıllık bir tarih boyunca yarattıkları sürecin çarpıklıklarının kendilerine karşı silah olarak kullanıldığı çarpıcı bir örnekti.

1973'te yapılan askeri darbe ise tüm sınıfsal örgütlenmelere karşı açılan bir savaşın başlangıcı oldu. 1973'te başlayan bu saldırılar aynı zamanda işçi sınıfının devrimci özünü boşaltıp parlementer yolla düzen değiştirmeye kalkan reformist anlayışlarının kaçınılmaz sonucunu hazırladı. Allende hükümeti kendini tüm sınıfsal, toplumsal ve uluslararası emperyalist ilişkilerden soyutlayıp, toplumsal dönüşümü hükümet değişikliğin aracılığıyla yapılabileceğine inanma safdilliğini göstermişti.

Ama tarihin nesnel yasaları gerçek yüzünü Allende hükümetine tank ve topların şiddetiyle hatırlattı.İşçi sınıfının kazanımlarını koruyacak örgütlenmelerinin bulunmayışı bunlara karşı girişilecek saldırıların savuşturulmasını daha baştan engelledi. Reformizmin bu açmazının bedelini tüm işçi ve emekçi kitleleri kendilerine yıllarca uygulanan katliamlarla, cinayetlerle, hapislerle, acılarla ödediler.

CUNTA VE DİRENİŞ

1973 askeri darbesiyle kurulan Pinochet rejimi, empery
min çıkarlarını vahşice korumak için, tüm halk kesimlerine
yoğun bir baskı ve saldırıyı kurumsallaştırdı. Toplumun tüm
simleri örgütsüzleştirilmeye çalışılırken, grev hakkı gaspe
binlerce devrimci, demokrat tutuklandı, öldürüldü, işkence
dü.

Pinochet rejiminin saldırılarına karşı direnişi örgütley
ise daha önce işçi hareketine egemen olan reformist çizgiler
fından dışlanan, sendikalara, federasyonlara alınmayan dev
cilerdi. MIR, hayatın her alanındaki direnişi, komitelerle örg
meye çalışırken, Merkezi İşçiler Sendikası (CUT) içinde
kalıcı örgütlenmeler oluşturup, bunlarla toplumun diğer kes
rinin mücadelesini birleştirmeyi hedefledi. Cuntaya karşı ya
ilk eylemler; iş yavaşlatma, iş bırakma ve işçilerin talepl
bağlantılı sabotaj eylemleriydi. Direnişin 3. yılında iş yav
ma ve iş bırakmalar yaygın boyutlara ulaştı.

1976'da işçi birliklerinin kurulmaya başlanmasıyla bi
protestolarda da niteliksel bir sıçrama oldu. İşçi birliklerin
yınladığı bildirilerde düşük ücretler ve kötü çalışma koş
protesto edilirken, mitingler ve dayanışma grevleri örgüt
Sendikalar içinde de iş yasaları, ücretler ve işsizlik sorunl
ilgili yaygın bir propaganda faaliyeti yürütüldü. 1978 yılın
reniş komiteleri ve işyeri komitelerinin yaygınlaştırılmasıyl
likte, halkın bütün kesimleri örgütlenmeye, silahlanmaya v
cadeleye çağrıldı.

Pinochet diktatörlüğü pazar ekonomisi politikalarını sü
rek işçi sınıfıyla birlikte toplumun tüm çalışan, yoksul kes
ni yıkıma uğrattı. Aşırı sömürü, en temel ihtiyaçları bile k
yamayan ücretler, yapıs
sürekli işsizlik, büyüyen
dağılımı uçurumu, korkun
yutlardaki konut sorun
emekçilerin tüm siyasi me
maların dışına atılmaları b
tikaların en önemli sonuçl
1980'lere gelindiğinde iş
nün üçte biri işsiz, emekçi
rinin yüzde 30'u açlık sı
altında, nüfusun yüzde 36
siz ve insanların çoğu su,e
paralarını bile ödeyemez d
daydılar. Emekçi aileleri b
jik varlıklarını sürdüre
için bile çetin mücadele
mek zorunda kaldılar.

Gündelik hayatın sürdü
si için verilen mücadeleni
geçtikçe sertleşmesi ve işs
korkunç boyutlarda artma
deniyle mücadelenin merk
yerlerinden yerleşim birim
gecekondulara doğru kay
yerlerindeki komitelerin y
gıda ve konut sorunlarıyl
komiteler, toplumsal-
temsil organları ve bütün
tay ve dikey örgütlenmeleri birleştiren yerel ve bölgesel or
oluştu. Ortak hedefleri emekçiler ve yoksulların ortak kara
oluşturmak ve ekonomik model ile egemen ideolojinin ya
izolasyonu kırmak olan bu örgütlenmelere Santiago gecek
larında yaşayan 2 milyon emekçinin 250 bini üyeydi.

Pinochet rejimi bu örgütlenmelere vahşice saldırdı; gıd
lama komiteleri tarafından oluşturulan ortak mutfakların
dağıtımı bile siyasi eylem olarak görülüyor, ocaklardan y
alan insanların üzerine ateş açılarak mahallelerde aramala
lıyordu. Ancak komiteler bu baskılara rağmen hızla büy
ve politikleşerek düzenle çatışmayı sürdürdüler. 1982'den
işçiler ve işsizlerden oluşan gecekondulular hızla kitlese
direnişin temel unsuru haline geldiler. İşyerlerinde yapılan
lerin yanısıra konut alanı işgalleri, süpermarket ve kamyo
kitlesel biçimde yağmalanması, gösteriler ve sokak eyle
birbirini tamamlar bir özellik kazandı. Ulusal Protesto G
ri'nde doruğuna ulaşan bu protestoların üzerinde yükseldi
gütlülükler ise Şili emekçi halkı tarafından yeşertilen ye
politik temsil biçimini barındırıyordu.

1980'ler Şili'sinde gelişen bu komiteler, geçmişte gele
reformist partilerin birer oy deposu olmak biçiminde ye
ilişki biçimini olduğu kadar, mücadeleyi gündelik taleple
nırlama anlayışını da köklü biçimde reddediyorlar. Bu anl
en önemli örneği ise 1986 Nisan'ında Birleşik Gecekondu K
tesi tarafından yapılan 1. Gecekondu Kongresi oldu. Kong
kendisi bile diktatörlük altında yaşanan en demokratik ol
du. 800 kitle örgütlenmesi tarafından seçilen 364 delegenin
lımıyla yapılan Kongre'de alınan kararlarda demokrasi mü
lesinin diktatörlüğün ve kapitalist sistemin yıkılmasıyla il
vurgulandı.

Kongre aynı dönemde diktatörlük ve merkez-sağ partile
sında yapılmaya başlanan "demokrasiye geçiş" pazarlık
reddetti ve kendi demokrasi anlayışını şöyle özetledi: "Dem
si ancak siyasi bilince sahip kitlelerin, kendi örgütlenmele
melinde yaratacakları katılım mekanizmalarıyla sağlana
Kendisini "birleşik, demokratik, anti-faşist, anti-empery
özerk, çoğulcu ve çalışan kitlelerin savaşçı, harekete geçir
örgütü" olarak tanımlayan Birleşik Gecekondu Komite
Kongre geçici bir yapı olmayı değil bir iktidar alternatifin
nüşmeyi hedefliyorlar. Kongre bunun için, kendisini oluş
komitelerin bürokratik ve göstermelik yapılar değil yaşay
üyelerinin gerçek katılımını sağlayan organlar olması gerek
vurguluyor.

Kongre'de alınan kararlar arasında, tüm yatay birim örg
melerinin çeşitli iletişim komiteleri aracılığıyla birleştirilme
komitelerin kendilerini savunmak üzere askeri birlikler ol
maları da var. Şili emekçi halkı kendi tarihini aşıyor; emek
rin iktidarı reformist partilerin seçim zaferleriyle değil kitle
kendi örgütlülükleri üzerinde yükselecek!

SAHİBİ: Çetin UYGUR
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Günnur İLHAN
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hüdaverdi Apt. Kat: 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel-Fax: 528 16 73
Baskı: A.N. Grafik

ÜRETENLER: Çetin Uygur, İ.Hakkı Ortaköy, Günnur İlhan, Füsun Demiralp, Yaşar Kanbur, Kader Ören, Murat Doğan, Ali Atcaoğulları, Naci Alpkan, Orhun Çoban, Hüsamettin Aytaş, Recai Soydan, Sinan Seferoğlu, Semra Hatinoğlu, Tankut Soykan, Filiz Burhan, Özgür Ünal, Barış Doğru, Hilmi Demir, Leyla Alan, Şerafettin Olaşan, Mehmet Algın, Adnan Cansız Ferda Koçve işyerlerinden işçiler.

ANKARA BÜRO:
İzmir Cad. Elgün Sok. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO:
Kahraman Mescit Mah. 842. Sok. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO:
Tepebağ Mah. 10. Sok. No: 32 Kat: 3, Tel: 12 44 61
İZMİT BÜRO:
Demiryolu Cad. Yeni Cuma İşhanı No: 142 Kat: 4, Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO:
İstiklal Mah. No: 58/4, Tel: 11 31 39
GEBZE BÜRO:
Hacı Halil Mah. 1424. Sok. No: 2/10 Aykan İşhanı

Temmuz günü tüm yurttaki kamu işçileri aynı anda toplu viziteye çıkarken, Ankara'da bir pazarlık sürüyordu..

şçiler Türk-İş engelini aşamadı

kamu işçisinin yaklaşık rdürdüğü onurlu mücadele a Türk-İş bürokrasisine ta- zleşmeler 23 Temmuz sa- di; elbette ilk teklifin çok ni bir "satış belgesi" imza- -İş yöneticileri, 1989'da yunu yine oynadılar. Baş- rk-İş işçiler için ilk altı ay- rı 250 bin TL, ikinci altı artı 150 bin TL, üçüncü 35 ve dördüncü altı ayda t artışı istiyordu. İmzala- ne ise, ilk altı ayda yalnız- ı 300 bin TL ücret artışı ürk-İş'in son teklifine ya- ı rakamlar işçileri kısa bir bile memnun edecek dü- il. Demokratik maddeler fuz edilmiyordu.

ahar eylemlerinde de işçi- larının dışında sokakla ta- e taleplerini çeşitli eylem e dile getirmişlerdi. Bu ey- etlerde fazladan bir artış akat sonuçta sendika bü- n imzaladığı sözleşmelere ğilmişti.

r süren kitlesel eylemlere, rağmen işçilerin iradesi re yine tam anlamıyla yan- son sözü Türk-İş söyledi. coşkusu ve kararlılığı ile n bu sonuç arasındaki çe- ı ve ibret vericidir.

ı Gelişim Seyri

azı, beklendiği gibi sıcak Nisan'da Gölcük Tersane başlattığı eylemler dizisi ve genişleyerek 22 Tem- rkiye çapında yapılan top- e kadar sürdü.

işçilerini Tekel işçileri, , enerji işçileri, deniz, li- miryolu işçileri, petrol iş- al işçileri, maden işçileri İstanbul, Ankara ve İz- ylemler Eskişehir'de, Mer- yseri'de, Malatya'da, Sam- Batman'da, Siirt'te, da, Denizli'de vb. devam

tilinde yapılan yürüyüşler, binmeme, açlık grevleri, eler, alkışlı protestolar, üre- latma ve nihayet üretimi ta- rdurma gibi aktif eylemler

h İstifa", "Diktatör İstifa", "Çankaya'nın Şişmanı İşçilerin Düşmanı", "TRT Onların Meydanlar Bizim", "İşçiler Burada Türk-İş Nerede", "Şevket İstifa", "İşçiler Cefada Hanedan Sefada", "Bush'a Altın Tuvalet Maaşlar Rezalet", "Özal Diktası ABD Kuklası", "İşçiler Birleşin İktidara Yerleşin" gibi sloganlar atıldı.

2 Haziran Bursa Mitingine 60 bine yakın işçi katıldı.

Eylemlerin 1989'a göre daha geniş katılımlı ve daha politik içerikli olduğu gözlendi. Yalnız hükümetin değil, Türk-İş'in de işçilerin protestosundan nasibini alması dikkat çekiciydi. Tekel işçileri iki yerde sendikalarını bastılar ve hesap sordular. Harb-İş üyeleri 12 Haziran'da Ankara'da Kızılay'da ve Sıhhiye'de 10 yıllık suskunluğu ortadan kaldıran eylemlerle Kenan Durukan'ı köşeye sıkıştırdılar.

Kısacası, işçilerin gücü ve iradesi sendikalarını aştı, sokaklara yansıdı. Sözleşme sürecine, son güne dek işçiler damgasını vurdu. Bu eylemler olmasaydı belki de ilk günlerde imzalanacak sözleşmeler işçilerin kararlı adımlarıyla grev tarihinin belirlenmesi noktasına kadar geldi. Fabrikalardan, işyerlerinden gelen bu dev güç, kendi yasalarını kendi koyarak ülkenin her yanında kendini gösterdi.

Türk-iş Hükümetle Diyalog Halinde

Öte yandan devlet ve düzenin koltuk değneği Türk-İş yöneticileri farklı bir çarkı ta başından itibaren döndürmeye başlamışlardı.

Karar mekanizmalarının emperyalizmin güdümünde olduğu Türkiye'de1991 kamu sözleşmelerinin çerçevesi de Mayıs ayının son haftasında IMF tarafından çizilmişti. Ekonomik krize bir çare arayan IMF heyeti direktifi verdi: "KİT'lerden işçi atın ve sözleşmelerde az zam yapın" (20 Mayıs tarihli gazeteler)

Özal, IMF'nin bu "emrini" onayladı: "Bu ücret artuşları sonucu elbette işten atılmalar olacak". (21 Mayıs tarihli gazeteler)

Türk-İş sözleşmelerde insiyatifi Kamu Koordinasyon Kurulu'ndaki birkaç sendika yöneticisinde toplayarak, bir yandan işyerlerindeki işçilerin baskısıyla eylemlerde yer aldı ama kontrol altında tutmaya çalıştı. Diğer yandan sürekli Hükümet kapısını aşındırarak, bir an önce sözleşmeleri bitirmeye çabaladı. Türk-İş elinden geldiğince eylemleri engellemeye çalıştı (29 Mayıs'ta Dok Gemi-İş'in yaptığı gibi). Engelleyemeyince "vizite kağıdı"nın ardında gelişen yürüyüşlere polisin koyduğu nizami güzergahı bozmamak üzere "önderlik" yaptı. İşçilerin baskısının doruk noktaya ulaşmasıyla da Türkiye çapında toplu vizite kararı aldı, ama el altından denedi. Buna rağmen 22 Temmuz'da onbinlerce işçi sokaktaydı.

Akbulut hükümetiyle peşpeşe yapılan görüşmelerden sonuç alınamayınca, Şevket Yılmaz, "500 bin işçi Haziran ortalarında ardarda greve çıkacak" dedi (28 Mayıs tarihli gazeteler). Fakat ardarda gelen ve sadece saatler süren görüşmeler oldu. Her defasında artık anlaşma umudunun kalmadığı ve grevin kaçınılmaz olduğu söylendi (Bkz: 11 ve 16 Haziran tarihli gazeteler).

Ancak bu aldatmaca, Mesut Yılmaz hükümeti "umut" olarak gösterilerek eylemlerin 10 gün süreyle askıya alınmasıyla açığa çıktı (21 Haziran tarihli gazeteler)

İki hafta sonra yeni hükümetin de işçilere bakışında fark olmadığı ve 29 Temmuz'da sözleşme kapsamındaki tüm işyerlerinde greve çıkılacağı kamuoyuna duyuruldu.

Oysa, Türk-İş ile hükümet arasındaki bu ortaoyununun hikayesi IMF tarafından çok önce çizilmişti ve işçiler eylemdeyken sözleşmelerin imzalanmasıyla oyunun "ilk perdesi" sona erdi.

Sözleşmenin imzalanması şimdilik Türk-İş'i ve Hükümeti rahatlatmış gözüküyor. İşçilerden gelen baskıyı atlatmanın verdiği olanakla, Türk-İş işçi önderlerini hedefleyen bir işçi kıyımına ortak olacak mı? 13 Temmuz tarihli gazeteler, KİT'lerde 300 bin işçinin işten atılma planlarının Yüksek Planlama Kurulu'nda görüşüldüğünü yazıyor. Bu kıyımın başlaması beklenmelidir. Böylece Türk-İş "muhalefeti"nden, Hükümet de "şişkin kadrolar"dan kurtulmayı umuyor. Oyunun bu "ikinci perdesi" yakında başlayacak.

İşçiler Güçlerinin Farkında Değil

Sözleşmelerin ardından hemen göze çarpan sonuç üç aydır ülkeyi eylemlerle sarsan işçilerin, iradelerini sözleşmelere yansıtamadıklarıdır. Bu kez yalnız hükümeti değil sendikalarını da köşeye sıkıştıran (Dok Gemi-İş, Harb-İş, Tek-Gıda-İş vb.) eylemleri tek tek işyerlerinde değil bölgesel çapta gerçekleştiren (Haliç bölgesi vb.); siyasal sloganları öne çıkaran ve aktif eylem biçimlerini tercih eden (TPAO'da üretimin düşmesi, Tekel'de üretimi durdurma vb.) işçiler, güçlerinin sözleşmelere de yansıması bu kadar yakınken nasıl oluyor da üçbeş sendikacının iki dudağının arasından çıkan karara boyun eğiyorlar ?

Bu sorunun yanıtı, eylemler içindeki işçilerde varolan "Biz ne kadar eylem yaparsak yapalım, bu sendikacılar yine bizi satacak" şeklindeki kaderci mantıkta aranmalıdır. Kuşkusuz bu mantık kendiliğinden bilincin bir göstergesidir.

1991'de gelişen eylemler 1989'a göre daha aktif katılımlı ve siyasal sloganların öne çıktığı eylemler olmasına rağmen, eylemlerin bu özelliği, çoğu yerde polisin çizdiği yürüyüş güzergahına (düzen sınırları içinde) sıkışan, onu parçalayıp yollara taşıramayan ve "Çankayanın Şişmanı İşçilerin Düşmanı" sloganında olduğu gibi Özal'a karşı şişman tepkici bir siyasallığın ifadesidir.

"İşçiler Birleşin İktidara Yerleşin" sloganını atan işçi kitlelerinin, sonunda üç-beş sendika bürokratının kararına teslim olmaları başka nasıl açıklanabilir ki ?

Önce kendi sendikalarında iktidar (söz, yetki ve karar sahibi) olamayan işçilerin, birleşip iktidara yerleşmeleri, 1991 eylemlerinde de görüldüğü gibi kof bir hayalden öteye geçmemektedir.

1991 Kamu Sözleşmeleri sürecinden çıkan bir ders de şudur: İşçi hareketinin, gerçek bir bilinçli siyasal harekete dönüşebilmesi için, öncelikle eylemleri devrimcileştirmek (örneğin "vizite kağıdı"nın ardına sığınmakla yetinmemek), yani eylemlerdeki bürokrat sendikal denetimi kırmak gerekmektedir.

İşçilerin kitlesel iradesinin, önce eylemlere, sonra sendikalara ve sözleşmelere damgasını vurması sağlanamazsa; bir başka deyişle, işçilerin, sendikalarından başlayarak, bir süreç içinde her alanda iktidar olmaları gerçekleşmezse, dışarıdan yapılacak siyasal çağrılar her ne kadar kendiliğinden bir onay görse de, sonuçta "Çankayanın Şişmanı"nın gölgesine hapsolmuş bir bilinç yaratır ve sonuçta işçiler, olağanüstü güçlerinden habersiz, "Sendikacılar nasıl olsa satacaklar" karamsarlığına kapılır.

İşçilerin iktidar yolunu açmak için, öncelikle söz ve karar sahipliğini sendikalarda hayata geçirecek sürekli bir siyasal bilinç ise bir başka iradenin devreye girmesiyle yaratılacaktır. Bu irade, işyerlerindeki devrimci işçilerden başkası değildir.

Bu irade, bugün işyerlerinde başlayacak baskılar ve işçi kıyımlarına karşı bir direnişi örgütlemek göreviyle karşı karşıyadır.

YOLCULAR DA UMUTLUYDU..

uz günü Demiryolu-İş'e bağlı Türkiye genelinde 28.500 işçi %100 ka- plu vizite eylemi gerçekleştirdi. İstanbul'da Avrupa yakasında Sirkeci n Gedikpaşa Dispanserine kadar süren yürüyüşe 800-1000 arası işçi oşkulu kitlenin sürekli slogan attığı ve sefalet ücreti belgesi bordroları- diği yürüyüş banliyö trenleri gibi her 100 metrede bir dura dura sür- dolu yakasında Liman işçileriyle birleşen 3000 civarında işçi yine coş- lde sloganlarla Göztepe Hastanesine gitti. "Fabrikayı Değil Çankaya'yı anedan İstifa", "İşçiye Defol Dediler, Bush'a Evet Dediler", "İşçiler Elele reve", "Geliyor Geliyor Emekçiler Geliyor, Gidiyor Gidiyor Hanedan gibi sloganlar atıldı.

KARAYOLLARI-DSİ İŞÇİLERİ "SATILMAYACAĞIZ!" DEDİLER, ANCAK...

Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü İşçileri(600 kişi), Türk-İş'in vizite eylemi olarak belirlediği 22 Temmuz günü sabahı üretimi durdurup işyerlerinden yürüyüşe geçtiler. Küçükyalı istasyonuna doğru yürüyen işçilerin kortejinden yükselen sloganlar: "Genel Grev Hakkımız Söke Söke Alırız", "İşçiler Elele Genel Greve", "İnsanca Yaşamak Bizim Hakkımız","Zam Zulüm İşkence İşte İktidar", "Çankaya Özal'a Mezar Olacak","İşçinin Onuru Sermayeyi Yenecek".

Yürüyüşe esnaflar ara ara alkışlarla destek verdi, bu arada "İşçi-Esnaf Elele Genel Greve" sloganı atıldı. İstasyonda trene binen işçiler Kartal'da inerek, 4'lü kortej oluşturarak sloganlarıyla hastaneye gittiler. Vizite kağıtlarını bırakıp tekrar düzenli kortej ve sloganları ile (Zam Zulüm İşkence İşte Faşizm sloganı da atılıyor) trene binerek işyerlerine döndüler. Bu arada üretimden gelen gücü kullanmak isteyen işçilerle sendika arasında üretime dönmek konusunda tartışmalar yaşandı.

DSİ ve Karayolları işçileri de Göztepe SSK Hastanesine doğru vizite kağıtlarıyla yürüyüşe geçtiler. "İşçiler Elele Genel Greve" sloganı ve düzenli kortejle yürüyen işçiler Göztepe SSK Hastanesi bahçesine coşkularını çevreye saçarak girdi-

PENDİK TERSANESİ İŞÇİLERİ YİNE E5'İ KAPATMIŞTI..

22 Temmuz Pazartesi günü, Dok Gemi-İş Sendikasına bağlı Pendik Tersanesi işçileri toplu viziteye çıkarak, kendilerine kabul ettirilmek istenen sefalet ücretini protesto ettiler. Yaklaşık 3000 tersane işçisi, sabah işbaşı yapmayıp, korteşler halinde Pendik'e doğru yürüyüşe geçti. Daha tersane çıkışında yolu kesen polis, işçilerin sahil yolundan ya da, trafiğe kapalı yan yoldan gitmelerini istediyse de, buna yanıt sert oldu; "Halka sesimizi duyurmamızı engelleyemezsiniz, polisle pazarlık etmeyeceğiz" diyen işçiler E-5 Karayoluna çıkarak trafiği durdurdu. Polis otolarının yolu kesmesini engelledi Yürüyüş giderek artan bir coşkuyla 5 Km. sürdü. Sloganlar atıldı, atılan sloganların ritmiyle oyunlar oynandı, halaylar çekildi, her fırsatta pazarlık etmeye çalışan polis, alkışlarla protesto edildi, çaresiz bırakıldı. Eylem boyunca; "Tersane İşçisi Demokrasi Bekçisi", "Zam,Zulüm, İşkence İşte Çankaya", "Türk-İş Bizi Satamaz", "İşçiyiz, Haklıyız Kazanacağız", "Çankaya'nın Şişmanı İşçi Düşmanı","İşçiye Sefalet Bush'a Altın Tuvalet" en çok öne çıkan sloganlardı. İşçiler, 3 saatlik coşkulu yürüyüşün sonunda Pendik'e geldiklerinde, kısa süreli bir oturma eylemi gerçekleştirdiler.Eyleme çevre halkı alkışlarla destek verdi.

ürk-İş ve Sendikal Bürokrasi

● *Amerikan sendikal anlayışına (Gompersizm) denk düşen Türk-İş'in devlet sendikacılığı anlayışının oluşmasında Amerikan sendika ajanlarının büyük bir rolü vardır. Bu anlayış Türk-İş'i başından itibaren bağımlı bir devlet sendikacılığı modelinde yapılanması getirmiştir.*

● *Türk-İş ve bağlı sendikalar bir yandan iktidarın, sendikal örgütlülüklere karşı yürüttüğü siyasi saldırıların, diğer yandan yoğunlaştırılan özelleştirme programıyla kamu işletmelerinin ayrıcalıklarının yok edilmesini getirecek ekonomik saldırıların kıskacında yeni arayışlar içindedir.*

pa işçi sınıfının uzun yıllar burjuvaziye karşı verdiği mi- ücadelenin sonucunda kurulan lar geniş sınıf örgütleri olarak lardır. Burjuvazinin ekonomik i olarak mülksüzleştirilen kit- uyguladığı yoğun sömürü ve arşı koymanın dolaysız bir ara- k doğan sendikalar, burjuvazi- al ve uluslararası boyutta haki- l artırması ölçüsünde, çeşitli a da tavize -rüşvet- yöntemleriy- ne yedeklenmeye çalışılmış ve n yeniden üretilmesinin dolaylı haline getirilmişlerdir.

sınıfının güçsüz ve örgütsüz yeni sömürge ülkelerde ise lar, başından itibaren hakim e ittifaklarına bağımlı/güdümlü elde varolmuşlardır.

lesel sınıf mücadeleleri sonunda an sendikal bilinç geniş kitle- oluşmamış ve sendikal yapılar an itibaren işçilere yabancılaşan atların denetiminde kurumlaş- Bağımlı ve çarpık olarak geli- sendikal yapılar, siyasi iktidarın izin verdiği ölçüde güçlü ve etkili olabilirken aynı yapısal hastalık gerçek işçi örgütlülüklerin etkisine de açık bir olanaklılığı beraberinde taşımaktadır. Bu olanaklar, işçi sınıfının sendika dışı örgütlenmelerinin yetersiz olduğu ve işçi kitlelerinin depolitizasyon etkisiyle sendikaların şemsiyesine hala ihtiyaç duyduğu bugünkü süreçte önemli bir yere sahiptir.

Bunlardan dolayı ülkemizdeki sendikal yapıların, özellikle Türk-İş'in irdelenmesi ve işçi sınıfının mücadelesinin önündeki sendikal bürokrasinin kavranması gereklidir. Sendikaların sınıf mücadelesinde yer alacak yapılanmalara dönüştürülmesi için önce bu kurumların tarihsel ve yapısal özelliklerinin açığa çıkarılması gereklidir.

Devletçi Türk-İş Bürokrasisi

Türk-İş'in 1952 yılında kurulmasında, işçi sınıfının onyıllardır - özellikle 1946'dan sonra- verdiği mücadelenin ve sosyalistlerin rolünün etkisine karşın, Türk-İş ağırlıkla bu mücadeleleri etkisizleştirmek ve geniş işçi kitlesini siyasi partilere kanalize etmek amacıyla, Amerikan sendikal anlayışı doğrultusunda oluşturulan bağımlı ve çarpık bir sendikal model olarak tarihimize girmiştir.

Türk-İş'in doğuşundaki etkiler tartışmaya açıktır. Ama 1957'de Türk-İş'in yayınladığı bir raporda bulunan şu sözler, bu etkilerin sonucunu gözler önüne serme açısından önemlidir:

"Biz herkes gibi memleketimizin kalkınmasını ve refahını istiyoruz. Biz sermayenin haklarını biliyor ve tanıyoruz. Biz sınıf mücadelesi istemedik ve istemiyoruz"

Amerikan sendikal anlayışına (Gompersizm) denk düşen bu anlayışın oluşmasında Amerikan sendika ajanlarının büyük bir rolü vardır. Bu anlayış Türk-İş'in başından itibaren bağımlı bir devlet sendikacılığı modelinde yapılanmasını getirmiştir. Türk-İş'in vurgulanması gereken bu birincil özelliği, 1970 yılındaki Anatüzük ilkeleri arasında şöyle ifade edilmektedir:

(Türk-İş) "Türkiye'nin bağımsızlığının korunmasına ve kalkınmasının gerçekleştirilmesine bütün gücü ile katılarak sosyal ve ekonomik meselelerin çözümünde devlete yardımcı olur"

Türk-İş'in geleneksel devletçi yapısının oluşmasında, kuruluş aşamasındaki dışardan etkiler yanında üyesi olan işçilerin niteliklerinin de önemli bir yeri vardır. Türk-İş'in üye kitlesi ağırlıkla kamu işletmelerinde çalışan işçilerden oluşmuştur.

Sendikaların karşısında işveren olarak "baba devlet" anlayışıyla hareket eden hükümetler bulunmuştur. Bu durum işçilerde, sınıf bilincinin ilk biçimlerinden olan kendi sınıf çıkarlarını ve karşıt sınıfları tanımlama olgularını bulanıklaştırmıştır.

Sınıf mücadelesi üzerinde oluşan bir sınıf bilincinin eksikliği, işçiler arasında siyasal-bölgesel-mezhepsel vs. ayrımların yaşamasına ve mücadelenin önünde engel oluşturmasına yolaçmıştır.

Siyasi hükümetler aracılığıyla özellikle büyüme dönemlerinde kolayca elde edilen kazanımlar, işçilerde sınıf bilincinin gelişmesini engellemiş ve sendikaların rolü vekalet verilen ve haklarını koruyan basit bir aracı konumunda algılanmıştır.

Bu özelliklerden dolayı, Türkiye'de sendikaların yapısı ekonomik ve politik sistemin dönemsel özelliklerine bağımlı bir gelişme seyri izlemiştir. Türk-İş'in sendikal anlayışı "partilerüstü sendikacılık" ya da "toplusözleşme sendikacılığı" olarak gerçekleşmiştir. Partilerüstü sendikacılık anlayışı, işçi sınıfının bağımsız çıkarlarının sa

(Devamı 6. sayfada)

Ortadoğu Nereye ?

- *Emperyalizm, Irak gibi "olumsuz" örneklerin ortaya çıkmasını daha başlangıçta önlemek için bölgede sürekli bir terörist işgal statüsüne gereksinim duyuyor.*
- *Her ne amaçla olursa olsun Çekiç Güç emperyalist hegemonyaya tevekkülle boyun eğmeyi reddeden bütün güçler Ortadoğu'dan temizlenene kadar kalacaktır. Tabi ki bu arada Türkiye Kürdistan'ında çıkabilecek problemleri de askeri olarak çözmeye adaydır, Çekiç Güç.*

80'li yılların ortalarında Sovyetler Birliğinde başlayan ve Doğu Avrupa'daki statükoyu şiddetli bir biçimde sarsan dönüşümler dünya siyasal tarihinde bir dönemin kapanıp yeni bir dönemin başladığının işaretiydi. Artık uluslararası ilişkiler Doğu ile Batı arasındaki dengeye göre değil, Kuzey ile Güney arasında kurulacak düzene göre biçimlenecekti. Bu düzen doğrultusunda Kuzey'de ABD'nin önderliğinde düzen; Güney'de ise emperyalistlerin mutlak otoritesine tabiyetle koşullanan görece istikrar; ya da kimi yerlerde emperyalizmin denetimini kolaylaştıracak bir istikrarsızlık dönemi başlayacaktı.

Artık "Kuzey" açısından ABD'nin askeri-politik önderliği pek yadsınamayacak bir olgudur. Son olarak AT'nin ve BAB'ın (Batı Avrupa Birliği), NATO'nun çizeceği askeri ve siyasi sınırlar içerisinde hareket edeceğine de karar verilerek Avrupa cephesi "düzen"lendi. G-7 zirvesi ile siyasal sahneye zaten havlu atmış olan S.S.C.B'nin "yeni dünya düzeni"ne biat ettiği resmen açıklanmış oldu.

Güneyde düzenin yenileneceği üç temel bölge bulunuyor: Latin Amerika, Pasifik ve Ortadoğu. Latin Amerika ve Pasifik'te Kuzey'in öngördüğü yeni düzenin önündeki engeller önemli ölçüde giderilmiş gibi görünüyor (Latin Amerika'da dört ülke arasında kurulan ekonomik dayanışma örgütü gelecekte siyasi ve askeri işlevleri de yüklenecektir). Ama Ortadoğu yeni dünya düzeninin efendisi ABD'yi bir süredir uğraştırıyor. Soğuk savaş dönemi sonrası ortaya çıkan otorite boşluğundan yararlanarak bölgesel bir derebeyi olmaya yönelen Irak, ABD'nin "yüksek savaş teknolojisi" ve güçlü medyası karşısında yenildi. Bu savaşın tek amacı Irak'ı yenmek değil, muhtemel çıbanbaşlarına karşı da caydırıcı olmaktı. Körfez savaşı sonrası ABD Bölge'deki çıkarlarını güvence altına almak için "küçük NATO" oluşturma çabasına girdi. Oldukça engebeli olan bu yolda ABD ilk adımda askeri gücüne dayanarak tüm kozları elinde toplayıp bir Barış Konferansı toplamaya yöneldi.

"BARIŞ" KONFERANSI:

ABD'nin toplamaya çalıştığı Barış Konferansı önüne bir çok engel çıktı. Bu engellerden ilki FKÖ'nün konferansa katılıp katılmayacağı idi. İsrail hiç bir şekilde FKÖ ile aynı masaya oturmayacağını ifade ediyordu. Bu sorun bir süre sonra Filistinlilerin Ürdün delegasyonu içerisinde konferansa katılması şeklinde çözüldü. Baker'ın Ortadoğu'ya yaptığı ilk dört gezide atabildiği tek dikkate değer adım bu oldu. G-7 zirvesinin ardından Suriye konferans önerisini kabul etti. Bununla da kalmayıp barış konferansı gerçekleşirse İsrail üzerindeki Arap boykotunun kalkabileceğini de söyleyip İsrail'in elindeki bir kozu daha aldı. 80'lere dek siyasal olarak sırtını S.S.C.B'ye dayayan Suriye arkasındaki duvarın kayıp gittiğini farkedince ABD'ye karşı olan tüm eski konumlarından çark etmeye başlamıştı.

ABD'nin düzenine eklemlenmeye çalışan Suriye ABD'nin onayıyla önce Lübnan'ı kendisi ile İsrail arasında istikrarlı bir güvenlik bölgesi haline getirdi. Lübnan'ı silahsızlandırdı ve "düzen"i sağladı. Artık Barış Konferansı önerisini iç rahatlığıyla kabul edebilirdi.

Suriye'nin öneriyi kabul edişinin, ardından, Suudi Arabistan ve BAE'de öneriyi desteklediklerini açıkladı. Başlangıçta İsrail konferansın toplanmasının pek mümkün olmadığını söyleyerek taviz vermiyordu. İsrail, oyunu kendi kurallarıyla oynamakta diretiyordu, ama 22 Temmuz günü Baker'ın yaptığı açıklamalar İsrail'in de ABD'nin dümen suyuna takılacağını gösteriyor. Görünen o ki, Ortadoğu'da "Yeni Düzen"in ilk adımı olan barış konferansının toplanması çok gecikmeyecek.

ORTADOĞU SORUNU = KÜRT SORUNU

Emperyalizm, Irak gibi "olumsuz" örneklerin ortaya çıkmasını daha başlangıçta önlemek için bölgede sürekli bir terörist işgal statüsüne gereksinim duyuyor. Herkes, emperyalizme kafa tutulamayacağını anlamalı.

Körfez savaşı sonrasında Irak'taki Kürt ve Şii ayaklanmaları vardı. Ama süreç öylesine gelişti ki Irak'taki hareketliliklerin her an ABD'nin denetiminden çıkması mümkün hale geldi. Yani Saddam devrilecekti ama yerine geçirilecek daha güvenilir bir alternatif yoktu. Bu durumda ABD dişleri sökülmüş bir Saddam yönetimine göz yummak zorundaydı.

Orta vadede Saddam'ın gitmesini düşünen ABD alternatif çözümleri güçlendirmekten de geri kalmadı. "İnsancıl" görevlerini birden hatırlayarak Saddam'ın zulmünden kaçan Kürtlerin evlerine dönmelerini sağladı. Irak ordusunun 36. paralelden kuzeyine müdahale etmesini engelledi. Ve bir süre Irak'taki askeri varlığını korudu. Bunun ardından ABD ve hempalarının Kürt hamiliğini Irak içinden değil de, kurulacak bir Çekiç Güçle dışardan sürdürme planı devreye girdi.

ÇEKİÇ GÜÇ: KİMİN KAFASINA İNECEK ?

Çekiç güç tartışmalarında Medya'nın öne çıkardığı yön Irak'lı Kürtlerin güvenliği. Kürdistani Cephe'nin açıklamaları ve Irak Kürdistanı'ndaki kimi gösteriler de bu demogojiyi güçlendiriyor. Bu buzdağının görünen yüzü, buzdağının görünmeyen ve gerçek yüzünü biraz açalım:

Görünen o ki, Ortadoğu'daki ve Irak'taki durum Saddam'ın gitmesine elverişli zeminler yavaş yavaş belirmeye başladı. Son günlerde Irak'ın sakladığı nükleer tesislere ilişkin tartışmaları Kuzey'lilerin Saddam'ı devirmek için fırsat yaratma çabaları olarak değerlendirilmelidir. Bu doğrultudaki bir başka olay da 19 Temmuz'daki Irak'taki çatışmalar: . Beyaz silah medya yine devreye sokulmaya çalışıldı, ölü sayısının 500'ü bulduğu söyleniyordu. Ama bir süre sonra Irak ve Kürdistani Cephe yetkililerinin açıklamaları ölü sayısının en fazla 100 olduğunu söylüyordu.

Kuzeyliler aradıkları fırsatı yakaladıklarında Çekiç Güç devreye girecek. G-7 zirvesinin sonuç bildirisinde ise şunlar söyleniyor: "Çekiç Güç bölgede kalıcı barışın koşulları oluşana dek kalacaktır". Yani Saddam gidinceye kadar. Bu söylemi emperyalistçeden Türkçe'ye çevirirsek şu demek oluyor: Her ne amaçla olursa olsun Kuzey'in otoritesini reddeden bütün güçler Ortadoğu'dan temizlenene dek.

Tabi ki bu arada Çekiç Güç Türkiye Kürdistan'ında da eylem halindedir. Görünen o ki Kürt sorunu bugüne dek Ortadoğu sorunlarının merkezinde bulunan Filistin sorununun yerini almaya adaydır.

SIRADAKİ ÜLKE: İRAN

İran, Ortadoğu ilişkileri içerisinde ABD'nin tereddütle yaklaştığı örneklerden bir başkası. Ama İran'ı diğer ülkelerden farklı kılan nokta: İran'ın temsil etti
mi Radikalizmin Ortadoğu halkları
ti-emperyalist bir bilinçlenme ve
için ideolojik bir olanak gibi görülm

Bunların doğal bir sonucu olarak
Ortadoğu'da düzenleyeceği olası bir
operasyonun İran'ı da kapsaması
balıyor. Kahire'nin Tahran'ı "Basra
zindeki Arap ülkeleri üzerinde hego
kurmaya çalışıyor" suçlaması ve
atom bombası yapıyor" söylentileri
yöneltilmiş örtük bir tehditir. Anca
İran egemen sınıfları arasında mü
bularak kaleyi içten fethetme ümi
koruyor. Bunda da pek haksız sayılı

SONUÇ OLARAK

Kısa vadede Yeni Dünya Düz
Ortadoğu'ya ilişkin planı belli başlı
kapları aşmış görünüyür. Ama
Kürdistanı'nda gelişen Kürt muhal
yayılması ve olasılık olarak Irak'ta
Hareketini de kendine katması;
ğu'da gelişebilecek başka bir ulusal
luş hareketi ya da gerici Arap mon
ne karşı muhalefet Yeni
Düzeni'nin sağladığı "Emperyali
şın" huzurunu her an kaçırabilir.
zaman olduğu gibi Ortadoğu'da
yine çok hassas. Ve yine her şey
ipliğine bağlı...

ABD Destekli Devlet Terörü

(Baştarafı 1'de)

kurulacak "stratejik ilişki" Türkiye'ye, İngiltere, İsrail gibi bir konum kazandıracakmış. Özal, bu "ilişki" sayesinde ülkemizin içte "İngiltere kadar zengin", dışta "İsrail kadar pervasız" olacağı hissini vermeye çalışıyor.

Diktatörün dilinin (yalnızca İngilizce sözcükleri çok sık kullanması ya da Türkçe'yi çok kötü konuşması nedeniyle değil) daima gerçeği tersine çevirmesi nedeniyle gerçeklerin diline tercüme edilmesine ihtiyaç var.

ABD Türkiye'ye şimdiye kadar hep askeri darbe, kontr gerilla, tapon mal, kukla iktidar, sarı sendikacı, yüksek borç yaratan kredi, kemer sıkma politikası "ihraç" ederdi. Şimdilerde kurulmaya karar verildiği söylenilen "stratejik ilişki" sayesinde bu kez "bolluk ve güç" verecekmiş. Öyleyse bu "stratejik ilişki" denilen şeyin, ABD-Türkiye ilişkilerinde daha önce olmayan, görülmeyen bir şey olması gerekmez mi?

Oysa, Türkiye ile ABD arasında kurulan "stratejik ilişki"nin bugüne kadar ki ilişkilerin gelişim yönünden bir sapma anlamını taşımadığını herkes biliyor. Tam tersine, Türkiye-ABD ilişkilerindeki gelişimin, daha önceki doğrultusunda derinleştiği ve Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığında bir sıçramaya doğru ilerlediğini söyleyebiliriz.

Özellikle Körfez Krizi'nden bu yana, Türkiye-ABD ilişkilerinde alışık olunmayan bir bütünleşme gözleniyor. Siyasi iktidarın, ABD ile taktik işbirliği devletin hukuki çerçevesini iyiden iyiye zorlamaya başladı. Örneğin, Çekiç Güç projesi, ABD Genel Kurmay Başkanı Powell'in Doğan Güreş'le yaptığı bir telefon konuşmasıyla Türkiye'nin gündemine girdi; Anayasa'ya göre Başbakan'a karşı sorumlu olan (ve ikide bir darbe yapacağından sözedilen) Genel Kurmay Başkanı, konuşmayı Özal'a aktardı ve Çekiç Güç hazırlıkları, Özal, Türk ve ABD genel kurmayları arasında kurulan bir üçgen içinde, anayasal zorunlulukların, hükümetin ve meclisin dışında yürütüldü. Herşey olup bittikten sonra hükümet bir karar çıkararak, Genel Kurmayı, Çekiç Güç için gerekli hazırlıkları yapmakla "yetkilendirdi". Kağıt üzerinde yürütmeden sorumlu olan hükümet, Powell-Güreş ve Özal'ın noterliği rolünü benimsemekte hiç zorlanmadı.

İşlerin bu biçimde yürütülmesinin ardında, "NATO hızlı mukabele gücünün Türkiye ile ilişkisinin daha fazla kodifiye edilmesi" kararlılığı bulunuyordu. Yani "Stratejik İlişki", Türkiye ile ABD arasında tüm taktik sorunlarda "eylem birliği"nin yasal ve anayasal yükümlülüklerin üzerinde bir önem kazanması anlamına geliyor.

Peki, bunun anlamı ne?

Bunun anlamı, stratejik işbirliğinin konusu içine giren herşeyde, karar merciinin ABD olması, devletinin tepesindeki işbirlikçilerinin de Türkiye'yi bu kararlar yönünde seferber etme yükümlülüğü altına girmesidir.

Çekiç Güç'ün komuta ve "tetik" mekanizmasının oluşumunda bu özellik daha baştan itibaren göze çarpıyor. Çekiç Güç'ün yığınağı Silopi, Batman ve İncirlik'te yapılırken, vurucu merkezi, Doğu Akdenize demir atan USS Forestall uçak gemisi, siyasi karar merkezi ise, İncirlik üssü olacak. Bu koşullar altında tetiğin, gerçekten, oluşturulacağı söylenilen Türk-ABD ortak komutanlığınca çekileceğini düşünmenin saçmalığı ortada. ABD'nin Çekiç Gücü, tüm karar insiyatifini fiilen elinde bulunduracak, geri kalan hammaliyeyi Türkiye'nin üzerine yıkacak. Daha Çekiç'in kuruluş aşamasında, Türkiye topraklarındaki bu güce katılmak isteyen ülkeler, katılma iznini ABD'den alıyorlar. İtalya, Çekiç Güç'le ilgili görüşmeleri Türkiye ile değil ABD ile yürütüyor.

"Stratejik İlişki"nin öngördüğü tek şey, Türkiye'nin toprakları ve askeri gücüyle Amerikan genel kurmayının emrine sokulması değil. Bu ilişki, ABD'nin yeni sömürgelerinin iç işlerine müdahalede kullandığı kimi araçların Türkiye'ye son derece geniş bir hareket serbestisiyle yerleşmesi, kurumlaşması ve kalıcılaşması anlamına geliyor. Bülent Ecevit "o bölgemize (Türkiye Kürdistanı'na) yerleşmekte olan binlerce Amerikan askeri arasında 'örtülü eylem' (covert action) uzmanlarının da görevlendirilmiş olması doğaldır" diyor. Böylece anlaşılıyor ki, Özel Tim'in eğitici ve taktisyenleri, karargahlarını, "öğrencilerinin" yanı başına taşıyorlar. [Diyarbakır ve çevresindeki "mükemmel" kontr-gerilla eylemlerinin (yani "örtülü eylemler"in) ardında kimlerin bulunduğu belli oluyor.]

Amerikan Kirli Savaş uzmanları yalnızca Türkiye Kürdistanı'na yerleşmiyorlar. Yapılan bir anlaşmayla, ABD güvenlik örgütlerinin ilgili birimlerinden 200 kadar "görevli", "eğitici ve uzman" statüsüyle, Emniyet Müdürlüğü bünyesinde çalışmaya başlıyor. Böylece, Amerikan kontr-gerillacıları iç güvenlik aygıtının fiilen başına geçmiş oluyorlar.

Özellikle son günlerde yaşananlar, Amerikalıların, kontr-gerilla operasyonları planladıklarını ve bunlara fiilen katıldıklarını gösteriyor. Gerillaların Silopi'de gerçekleştirdikleri harekatın ardından, hükümet kuvvetlerinin geliştirdiği izleme operasyonuna Çekiç Güç'e bağlı Apache helikopterleri katıldı. İstanbul'da yürütülen ve bir günde 10 devrimcinin öldürülmesiyle sonuçlanan polis operasyonunun CIA tarafından planlandığı ve uygulama safhasında siyasi polisin kullanıldığı da halen yalanlanmadı. Öte yandan, Türkiye Kürdistanı'ndaki devlet terörünün Çekiç Gücün fiilen Silopi'ye yerleşmeye başladığı sıralarda tam bir sıçrama göstermesi ve kirli savaş boyutlarına ulaşmasını basit bir tesadüf olarak kabul etmemek gerekiyor.

Bütün bunların sonucunda, Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler stratejik bir boyut kazanırken, Amerikalıların, Türkiye'de'ki devlet terörü mekanizmalarının artık fiilen içinde yeraldıkları ve devlet terörünün kirli savaşa dönüşmesinde aktif bir zorlayıcı ve örgütleyici olarak rol aldıkları söylenebilir. Devlet terörünün yoğunlaşması ile sivil diktatörlüğün kurumlaştırılması süreci arasında yakın bir bağlantının bulunduğu düşünülürse, sözünü ettiğimiz gelişmenin yalnızca kısa vadeli operasyonel bir anlam taşımadığı anlaşılacaktır.

Zaten Özal'ın "stratejik ilişkiler"i, "politik, askeri, iktisadi, sosyal" ilişkiler olarak tanımlamasının arkasında yatan gerçek de bu. Egemen sınıfların güncel gereksinimlerini karşılayabilmek için toplumsal yaşamın bütün düzeylerinde halkın demokratik ihtiyaçlarını tümüyle dışlayan bir sistemi kalıcılaştırmaları zorunlu. Bu süreç ise, Ortadoğu'daki Amerikan kayığına binilerek yaşanıyor. Süreç ilerledikçe, ABD, Türkiye'nin iç politikasına daha çok giriyor, daha çok yerleşiyor. İşte buna da "stratejik ilişki" deniliyor.

AMERİKAN KAYIĞI

Pentagon'un üç numaralı adamı M.Stone, Türkiye ile stratejik ilişkinin konusunu, "Orta Avrupa'dan SSCB'deki Türk kökenli cumhuriyetlere kadar uzanan geniş bir coğrafya üzerinde Türkiye ile derinleştirilmiş bir diyaloga girmek" biçiminde tanımlıyor. Stone bu ilişkilerin "Körfez Krizi sırasında gerçekleştirilen işbirliğinin üzerinde" inşa edileceğini ve "Türkiye'yi çevreleyen bölgedeki sorunları her iki tarafın daha iyi anlamasını sağlayan derinleştirilmiş bir diyalog"a girileceğini söylüyor.

Yani, stratejik denilen ilişkiler, Gorbaçov'un deyişiyle "tek bir uygarlığın parçası" olan Sovyetler Birliğinin dünya kapitalizmine entegrasyonu ve Cumhuriyetlerin Birlik'ten bağımsızlaşması süreci ile ABD'nin Ortadoğudaki kalıcı egemenliğini inşa süreci üzerinde yükselecek.

Sovyet Cumhuriyetlerinin Birlik'le ilişkilerinde halen sürmekte olan belirsizlik, bu konuda geleceğe dönük girişimlerin yalnızca "hazırlık" mahiyetinde girişimler olarak kalmasına neden oluyor. Bu yüzden de, bu konudaki projeksiyonların (özellikle de Türkiye'nin projeksiyonlarının) bugünden yarına ciddi girişimlere dönüşmesi beklenemez. ABD'nin "Türkiye'yi çevreleyen bölge"deki öncelikli girişim alanını Ortadoğu oluşturuyor. Türkiye'nin Ortadoğu'daki Amerikan çıkarlarıyla ilişkisi ise, Körfez savaşı ve Kürt sorunu aracılığıyla kuruluyor. Dolayısıyla "stratejik ilişkiler"in bugünkü odak noktasını "Hazır Çekiç" (yeni adıyla "Huzur Operasyonu-II") oluşturuyor.

Hazır Çekiç operasyonuna katılmanın ne anlama geldiğini anlamak için ise bu kuvvetin ne tür bir perspektif ve hangi amaçlarla oluşturulduğuna bakmak gerekiyor.

Pentagon, Çekiç Gücün amacını "Bağdat rejiminin herhangi bir saldırgan hareketini yanıtlamak" olarak tanımlıyor. Pentagon'un "saldırganlık"tan neyi anladığına gelince, anlam belirsizleşiyor; Çekiç Güç'ün "Saddam Hüseyin hükümeti, müttefikler Irak Kürdistanından çekildikten sonra Kürtlere baskı yapar, insan haklarını ihlal ederse müdahalede bulunacağı" söyleniyor. Geçtiğimiz bir ay içinde yaşananlar, ABD'nin bu yaklaşımının çok kısa bir sürede sıcak çatışmaları kapının eşiğine getirdiğini gösterdi. Bölge uydurma sebeplerle ikide bir savaşın eşiğine getirilirken, İngiltere Başbakanı Major, Çekiç Güç'e geniş bir hareket serbestliği tanınmasını istedi.

Körfez'de ve Mezopotamya'da sıcak rüzgarlar estiren ABD, kontrollü bir gerilim politikası izliyor. Bu politaka aracılığı ile bölgedeki ülkeleri askeri güç ilişkileri vasıtasıyla yönlendirme olanağını elde ediyor. Hazır Çekiç operasyonu, bu politikanın somut bir ifadesi.

Körfez Savaşı'nda Irak'ı yenilgiye uğratan ve son derece ağır barış koşullarını kabul ettiren ABD için gerilimi sürdürmek başlı başına bir konu oluşturuyor. Önceleri Saddam'ın tehdidi altındaki Kürtleri "güvence altına almak" için başlatıldığı söylenen operasyon, ABD'nin geliştirdiği inisiyatiflerle giderek, küresel bir gerilimin çıban başı haline getiriliyor. Çekiç Güç'ün operasyonları nedeniyle bir NATO ülkesine (Çekiç Güç'ün üslendiği Türkiye'ye) yönelik bir tehdit doğarsa, NATO'nun çatışmada taraf olacağı açıklanıyor.

Öte yandan ABD, yedi emperyalist ülkenin katıldığı G-7 zirvesinin sonuç bildirisine, "Irak halkı, liderlerini açık ve demokratik olarak seçme hakkına layıktır" cümlesini sokarak, Saddamın düşürülmesini Körfez'de barışın sağlanmasının temel koşullarından biri olarak kabul ettirdi.

Irak'ın askeri gücünün kırılması ABD'nin gerilimi canlı tutmak için konvansiyonel askeri tahrik unsurlarına başvurma olanaklarını daraltıyor. Bu durumda provokasyon ve komplo, başlıca araçlar konumuna yükseliyor. Saddam Hüseyin'e karşı darbe ya da suikast düzenlendiği haberlerinin son zamanlarda sıklaşması, Irak hükümetinin kimi girişimleri hakkında saldırganlık imajını yaymak için yalan ve abartılı haberlerin yayılması, ABD politikasının bu yönünü yansıtıyor. ABD için Irak Kürdistanı'ndaki ulusal muhalefet de bu gerilim politikasının bir aracı. "Örtü
lem [illegible] böyle bir politikanın
mez unsurlarından olduğu ortada.

ABD Kürt ulusal sorununu da
tiğin bir unsuru olarak değerle
ABD için Kürt ulusal sorununun
ratik çözümü (yani Kürt halkını
kaderini tayin etmesi) arzu edili
züm değil. Tam tersine, sorunun
devrede tutmaya hizmet eden
kalıcılaştırılması arzu ediliyor. D
la, Kürdistandaki Amerikan var
halkının ulusal-demokratik güç
lenmelerinin güçlendirilmesini de
ten düşürülmesini ve bağımlı kı
hedefliyor.

Çekiç Güç, bu yönüyle de de
rilmeyi gereksiniyor. Bu noktad
mel soru, Irak Kürtlerini korum
oluşturulan bu gücün niçin Irak K
nında değil de Kürtlere karşı sav
de bulunan bir devletin topraklar
lendirildiği olmaktadır. Sorunun
oldukça basit: ABD'nin sorunu, K
sal taleplerini desteklemek değil,
altına almaktır. Amerikan politi
noktada Türkiye egemenlerinin
ile örtüşmektedir. Amerikan kayığ
ye egemenlerinin de kayığıdır.

SONUÇ

ABD, Ortadoğudaki egem
bölgedeki askeri varlığını kalıcılaş
kendisine askeri ve diplomatik a
güce dayalı sınırsız bir eylem ala
turarak yapılandırmaya çalışıyor
Kıbrıs sorununun çözümünde
ABD'nin Türkiye ve Yunanistan'la
te masaya oturması telaffuz edilir
liyor, Amerikan askerlerinin "barı
olarak" Kıbrıs'a da yerleşmesinde
diliyor. ABD'nin Ortadoğu'daki
varlığı konvansiyonel-işgalci bir
ötesine daha şimdiden geçmiş d
ABD, bölgedeki çıkarlarını koru
kurumlaştırmak için kontr-gerilla,
komplo, diplomatik baskı, rüşvet
tajı birlikte kullanabileceği bir ulu
sı ilişki atmosferi yaratıyor.

Türkiye'deki sivil dikt
ABD'nin Ortadoğu politikasında
sürekliliğinin imkanlarını görüyor
halk yığınlarının hoşnutsuzluğunu
de toplayan siyasi iktidar, halkın
nutsuzluğunda temellerini bulan
ratik hak ve özgürlük taleplerinin
dışı kanallara doğru akmasını ö
zorunda.

Yoğunlaşan ekonomik kriz k
da, bir yandan en kısa süre içinde
sıkma tedbirlerini uygulamaya so
tiyacı duyarken, diğer taraftan açlık
nın altına düşen işçilerin öfkeli
teklerine karşı direnebilme
yitiren, öte yandan da Kürt ulusal
tinin güçlü baskısı altında giderek
lan siyasi iktidar "ipleri elinden ka
nın" telaşı içerisinde tüm
demokrasi güçlerine karşı bir terör
estirme gereksinimi duyuyor. Orta
emperyalist bir terör rejimi inşa
yönelen ABD, sivil diktatörlüğün
limi açısından hem maddi ve hem
nevi anlamda başta gelen müttefik
ortağı olarak beliriyor.

Devlet terörü kirli savaşa dönüş
aynı zamanda, bölgedeki Amerikan
ri varlığı da devletin içerisine nüfu
yor. Eh, ortada böylesine bir "strate
kar birliği" bulunurken artık hiç
sivil diktatörlük ile ABD arasındaki
tejik ilişki"nin temelsiz olduğunu
yemez!

ABD'nin Desteğini Almak İçin 12 Altın Kural

Aşağıdaki ilkeler devrimci bir durum yaşayan ve devrimci savaş halinin yarattığı diplomatik, ekonomik, psikolojik ve askeri sorunları çözümleyebilmek için yoğun ABD desteğine bağımlı olan müttefikler için geçerlidir.

Kural 1: Dünya kamuoyu son derece önemli bir faktördür. ABD müttefikleri ABD yardım programlarının potansiyel ya da gerçek rollerini, dünya kamuoyunu dikkate alarak değerlendirmelidirler.

Kural 2: İç savunmada uzun ve bütünsel bir mücadele esastır. Bu mücadele geleneksel askeri çatışmalar, ekonomik savaş, psikolojik savaş, uluslararası siyasi mücadele (diplomasi) ve terörizmi kapsar.

Kural 3: Psikolojik operasyonlar, iç savunma operasyonları içerisinde yer alan bir savaş alanıdır. Başarılı bir psikolojik saldırı belirleyici olabilir çünkü bir kez önderlik ya da halk daha fazla çatışmanın yararlı olmadığına ikna edilirlerse, savaş sona erer.

Kural 4: Sınırların denetimi sağlanmalıdır.

Güneydoğu Asya'da 2. Dünya Savaşı sonrası yaşanan çelişkilerden doğan "domino teorisi", sınırlarını denetleyemeyen bir hükümetin ülkesini de denetleyemeyeceği gerçeğine dayandırılmıştır.

Kural 5: Askerler ve milisler gerekli ilgi ve sempatiyi yaratmak için halkla birlikte çalışmalıdırlar.

Kural 6: Halkın son bireyine kadar hükümetle işbirliği sağlanmalıdır. Yoksa gerilalar halkı hükümete karşı örgütlerler.

Tüm zorunlu askerlikten köy koruculuğu ve milislerine ve hükümetin en üst kademesinden basit yurtsever gönüllü örgütlenmelerine dek uzanan bütünsel bir karşı ayaklanma faaliyeti içinde örgütlenmelidir.

Kural 7: Toplumsal düzenin korunması etkin bir denetim gerektirir. Tüm demokratik devletler devrimci savaş sırasında bazı hakları askıya almalıdırlar.

Kural 8: Bir toplumsal huzursuzluk başladığında, daha eşitlikçi bir ekonomik düzen kurma yollarını bulma konusunda isteksiz ya da yeteneksiz bir hükümet tek seçenek olarak acımasız baskıya başvurmak zorundadır.

Kural 9: Uzun vadeli fon olmaksızın uzun vadeli planlama olmaz.

Kural 10: Üçüncü dünya ülkeleri askeri hiyerarşilerinde yüksek teknoloji ürünü silahlar konusunda zayıftırlar. Ancak yüksek teknoloji ürünü olan silahlara yatırımı, bir ayaklanmanın bastırılmasında çok daha fazla işe yarayacak olan "mermiler ve çekirdekler"in alınamaması anlamına gelecektir.

Kural 11: Ayaklanmaya karşı bir savunma stratejisi açısından görünür yabancı varlığı istenen bir şey değildir. İhtiyaç duyulan yabancı danışmanlar "şubeler" göze batmamalı, ve hükümet danışmanlarının ülke diline ve kültürüne hakim olmaları konusunda ısrarlı olmalıdır.

Kural 12: Bir ülkenin ulusal iradesi askıya alınacaksa, bu yardımlarla değil ticaretle sağlanmalıdır.

el Yönetimlerde İşçi Denetimi Yolunda Önemli Bir Adım:

senyurt Sözleşmesi

urt Belediyesi'nde 31 Ma- ılayan toplu sözleşme görüş- Haziran tarihinde imzalana- ulandı. Yeni sendikalaşan Belediyesi'ndeki görüşmele- samasına işçi temsilcileri de e sözleşme görüşmelerinde k yer aldılar. Esenyurt Bele- imzalanan bu sözleşme, ge- işkollarının sendikal müca- elde de yerel yönetimlerde n mücadelesi açısından çok labilecek kazanımlar sağla-

zanımları dört başlık altında mümkündür.

lardan ilki, bir yerel yönetim yurt Belediyesi'nde çalışan- time katılmasının koşullarını doğrultusunda kabul edilen in 10. maddesidir.

ddeye göre;

yerel yönetim olan ve bu sözleşmesinde de belirtilen de yürütülen çalışmalarla karar ve uygulama süreç- iler temsilcileri ile katılır-

atılım yürürlükteki yasalar linarak ve seçimle belirlen- emsilcileri ile gerçekleştiri- miş işçi temsilcileri sayısı rı Belediye Meclisi ve En- yrı ayrı oluşturan üye sayı- ini aşamaz."

zleşme maddesi ile gerçek- ye çalışılan amaç, üretenlerin olacağı bir anlayışın bugün aralanması ve çalışanlara yö- tılma olanaklarının yaratıl- erel yönetimlerin görece ba- yapılarından dolayı, n yönetime katılma koşulla- ulması diğer işkollarına ve kıyasla daha olanaklıdır. anlayışın bugünden gerçek- e çalışılması tüm yerel yö- ve giderek tüm işyerlerinde endi kaderleri hakkında söz sahibi olabilmesi yollarının Türkiye işçi sınıfının müca- açısından çok küçük ama i bir yer tutmaktadır.

er önemli bir kazanım ise, sözleşmenin 8. maddesinde yer alan **Toplu Sözleşme Kurulu'nun** kabul edilmesidir. Bu maddede;

"A) İşçi ve işveren arasında doğacak olan her türlü sorunu çözmek,

B) Toplu iş sözleşmesinin uygulanmasından doğacak sorunları çözmek,

C) Tüm çalışanların çalışma esasları, eğitim, kültür ve sağlık sorunlarını çözmek" olarak görev ve yetkileri belirlenen Toplu Sözleşme Kurulu'nun üç işveren ve üç işçi temsilcisinden oluşması karara bağlanıyor. Bu kurula katılacak işçi temsilcileri sendikalı işçilerin oy çokluğuyla seçiliyor ve alınan kararlar sendikalı işçilerin yarıdan fazlasının imzalı istemi ile yeniden tartışma konusu yapılabiliyor. İşçi temsilcilerinin görev sürelerinin ve seçilme yöntemlerinin işçiler tarafından belirlendiği TSK, 30 günde bir olağan olarak taraflardan birinin ya da işçilerin yarıdan fazlasının gerekçeli istemleriyle olağanüstü olarak toplanabiliyor.

İşyeri örgütlülüğünün ve işçi temsilciliğinin sadece toplu sözleşmeden toplusözleşmeye harekete geçtiği, işyerindeki sorunların çözümünün temsilci-sendika-işveren arasındaki bürokratik mekanizmalarda boğulduğu ve sendikal mücadelenin ağırlıkla bir-iki yılda bir ücret pazarlığı yapmak olarak anlaşıldığı bugünkü koşullarda; işçileri temsilcileri aracılığıyla her an devrede tutan, işyerindeki çalışma koşullarının düzenlenmesinden doğacak her türlü soruna kadar çözmeye girişen, işçileri söz, karar, yetki sahibi yapmayı amaçlayan TSK, işçi sınıfının mücadelesinde gerçekleştirilmesi gereken bir anlayışı öne çıkardığı için büyük bir önem taşımaktadır.

■ Esenyurt Belediye işçilerinin imzaladığı bu sözleşmenin önemli yanlarından biri de işgüvencesi yönünde kabul edilen işten çıkarma ve disiplin kurulu maddeleridir.

Yüzbinlerce işçinin bir çırpıda kapı önüne konduğu, işyeri örgütlenmelerinin işten atmalarla yokedilmeye çalışıldığı, her toplu sözleşme döneminin işçi kıyımına dönüştürüldüğü günümüz koşullarında işçilerin iş güvencesinin sağlanması önemli bir yer tutmaktadır.

Bu maddeler özellikle Esenyurt Belediyesi işçilerinin tümünün geçici işçi statüsünde olması nedeniyle özel bir önem taşımaktadır.

61. maddenin D bendinde yer alan işten çıkarma;

"Çalışmakta olan personelin disiplin kurulunun dört üyesinin oybirliği kararı ile hizmet aktinin sona erdirilmesi" olarak kabul edilmektedir. İşverenin disiplin maddelerini kullanarak işten çıkarmaya gitmesini engellemek için de disiplin kurulunun oluşması özel olarak düzenlenmiş.

60. maddeye göre Disiplin Kurulu iki işveren ve işçi temsilcisinden oluşuyor. Kurulun başkanlığı her oturumda bir işveren bir işçi temsilcisi sırasıyla yapılıyor. Alınacak kararlarda oybirliği zorunlu tutuluyor. Kurulun kararları kesin sayılıyor ve Belediye Başkanı veya yetkili kıldığı başkan yardımcısı beş gün içinde onaylanmazsa karar otomatik olarak yürülüğe sokuluyor.

Bu sözleşmeyle sağlanmaya çalışılan iş güvencesi maddeleri bu kadarla da kalmıyor. A bendine göre, işveren işçi çıkardığı takdirde bir yıl süreyle işe yeni işçi alamaz hükmü getiriyor. Eğer yeni işçi alınacaksa, daha önce işten çıkarılan işçilere noter kanalı ile çağrı yapılması gerekiyor. 43. maddenin C bendinde ise, işverenin işçi çıkarma yoluyla ucuz yeni işçi çalıştırma biçiminde bir uygulamaya gitmemesi için, ilk işe giriş ücreti, diğer işçilerin aldığı gündelik ücretle eşit olarak verileceği hükme bağlanıyor.

■ Esenyurt sözleşmesinin ücret ve sosyal haklar konusundaki kazanımları ise şöyle özetlenebilir.

Çalışan tüm işçilerin ücreti tek bir günlük ücret tabanı üzerinden belirleniyor. Ücretlerin dışında alınan tüm sosyal haklar da herkese eşit olarak veriliyor.

Sözleşme öncesinde 20-25-30 ve 40 bin TL olarak ödenen günlük yevmiyelerin hepsi 65 bin liraya çıkarılıyor. İşçilerin %90'ının sözleşme öncesi 20-25 bin TL yevmiye aldıkları düşünülürse ücretlerde sağlanan artış oranı %200 civarındadır.

Sözleşme öncesi hiç bir sosyal hakkı olmayan işçilerin sözleşmeyle kazandıkları bazı sosyal hakların şöyle:

- Aile ve çocuk yardımı net 150 bin TL
- Toplam beş maaş tutarında ikramiye
- 500 bin TL yılbaşı ödeneği
- Dört ton kömür yakacak yardımı
- Birer takım yazlık ve kışlık elbise

Bugün işçi sınıfının sendikal mücadelesi ağırlıkla toplu sözleşme dönemlerinde gündeme gelen ücret pazarlığı olarak sürmektedir. İşyeri örgütlülüklerinin güçlendirilmesini, bu örgütlülüklerin üzerinde işyeri yönetimine işçilerin katılması gibi anlayışların gerçekleştirilmeye çalışılması bir yana en basit iş güvencesi, iş güvenliği gibi yaşamsal konularda bile etkili bir mücadele yürütme perspektifi belirli işkolları haricinde bulunmamaktadır.

Esenyurt Belediyesi sözleşmesi bu olumsuz noktaları aşarak devrimci bir sendikal mücadelenin yükseltilmesine yönelme anlamında bir çok ders ve kazanım içermektedir. Şimdi sorun, toplusözleşmeyle kazanılan bu hakların gerçekleştirilmesini sağlayacak, kurulan çeşitli kurul ve komisyonlara katılacak işçileri eğitecek, sendikal örgütlenmeyi bir mücadele ve eğitim perspektifiyle yaratacak bir işyeri örgütlenmesinin yaratılmasıdır. Esenyurt işçilerinin bu mücadelesinin ilk halkası işyeridir.

Yakalanması gereken diğer halka ise Esenyurt sınırları içindeki halk örgütlenmeleriyle organik bağlar geliştirilmesi ve belediye yönetiminin tüm emekçi halkın çıkarları ve talepleri doğrultusunda çalışır hale getirilmesidir.

Esenyurt Belediyesi işçilerinin imzaladığı sözleşme bir çok kazanımı sağladığı gibi işçilere yeni bir çok görev ve sorumluluk da yüklemektedir ve kazanımların korunup genişletilmesi bu sorumluluklar yerine getirildiği ölçüde mümkün olacaktır.

Kısacası asıl zor şimdi başlıyor.

Kamu Çalışanlarının toplu sözleşmeli grevli sendikal mücadeleleri sürüyor

Maraton Bitmedi !

Yetersiz maaş artışlarına karşı yürütülen eylemlerle başlayıp "Sadaka Değil Sendika" istemleriyle gelişen ve '90 Temmuz'u sonrasında sendikalarını kuran kamu çalışanları, bugün, mücadelelerini bir üst boyuta sıçratıp "Grevli-toplu sözleşmeli sendika" sloganını gerçekleştirmenin çabası içindeler.

2 Temmuz Ankara yürüyüşünün ertesinde Mesut Yılmaz hükümetinin açıkladığı memur maaş artış oranı kamuoyuna %40'lık bir rakam olarak sunuldu. Ve çalışan kesimlerin önemli bir bölümünü oluşturan memurlara yapılan zamlar konusundaki tartışmalar da yoğunlaştı. Memur zammının diğer dönemlerden görece yüksek oluşu, hükümetin seçim ekonomisi mantığının bir sonucu olduğu kadar, asıl önemli olan memurların yürüttükleri mücadelenin sonucunda gerçekleşmiş olmasıdır. Yani bir anlamda kamu çalışanlarının geliştirdiği muhalefetle hükümet zam yapmak zorunda bıraktırılmıştır.

Memurların yükselttiği mücadele sonucu artık bir çok kesim tarafından kabul edilen memurların yaşadığı yoksullaşma dolayısıyla "memuru da görmek gerekir" anlayışıyla yapılan zamlar yine de kamu çalışanlarının gerçek taleplerini karşılamaktan uzaktır.

Kamu çalışanlarının farklı kesimleri için farklı düzeylerde belirlenen zamlar kimi memur ücretlerinin eski düzeyinin de gerisinde kalmıştır. Derece farkları, kıdem düzeyi gibi unsurlar işin içine girince %40'lık oran %25-30'lara dek inmiştir. Eğitim emekçilerinde bu oran %30-32 civarındadır. Maliye çalışanlarının mesailerinin kaldırılması nedeniyle zam oranı hemen hemen sıfır düzeyindedir. Enflasyonun %70-80 gibi düzeylerde seyrettiği Türkiye'de bu artış oranı memurlarda hoşnutsuzluk yaratmıştır. Bu arada iktidar, yapılan zamların 7.7 milyarlık bütçe açığına yolaçtığını söyleyerek tepkileri savuşturmaya girişmiş, kesintiler, vergiler, mesaileri kaldırma vs. yollarla bütçe açığını azaltmış, geriye kalan miktarı da para basarak çözmüştür. Sonuçta bütçe açığı, kalpazanlık yoluyla ve enflasyonun yükseltilmesi pahasına 2 milyar düzeyine indirilmiştir.

Bütün bu toz duman arasındaki gerçek; yeni hükümetin memurlara hiç birşey vermediğidir.

SOMUT MÜCADELE HALKASI: LOJMAN TAZMİNATLARI

Son düzenlemelerin dikkat edilmesi gereken bir yanı lojman tazminatlarıdır. 8 Temmuz 1991 tarihli Resmi Gazete'de "Lojman tazminatı ödeyip ödememeye ve tespit edilen miktarları aşmamak şartıyla daha düşük miktarlarda ödeme yapmaya mahalli idareleri yetkili kılmıştır" Yani artık belediye memurları lojman tazminatı konusunda doğrudan mahalli idarelerle muhatap olacaktır.

Hükümet bu düzenlemeyle bir yandan lojman tazminatları konusunda sorumluluğu kendi üzerinden atarken, diğer yandan SHP'li belediyelerle memurları karşı karşıya getirmeyi hesaplamıştır. Hükümetin bu tutumu SHP'li belediyelerin memur hakları karşısındaki gerçek tutumunu göstermesi anlamında bir sınav olması yanında belediye memurlarına somut bir mücadele halkasını da yaratmaktadır.

Bugün gelinen noktada, memurlar, sendika talebinin ötesinde kendilerinin dışında belirlenen ücretler ve diğer bütün sosyal hakları için ancak "Toplusözleşme-Grev Hakkımız Söke Söke Alırız" sloganını hayata geçirme mücadelesiyle varolabilirler. Yoksa tüm bunların yaşamda anlam bulmadığı bir sendikal yapıyla hakların kazanımı, ekonomik sorunların çözümü mümkün olamaz. Bugün memurlar bir yandan da eğitim-örgütlenme-mücadele bütünselliği içinde işyeri örgütlenmelerini yaratmak durumundadır. Siyasi iktidarın emekçilere ve bütün bir halka karşı açtığı amansız saldırı ortamında kazanılmış hakların korunması, yeni mevzilerin kazanılması ancak işyeri örgütlenmeleriyle sağlanabilir.

KAMU ÇALIŞANLARINDA POLİTİK-PRATİK ADIM

Tüm bunlara hizmet edecek politik-pratik adım ise devleti toplu sözleşme masasına çağırmaktır. Ancak bu şekilde kitlelerin katılımı arttırılabilir, kendine güveni sağlanabilir, kendisi hakkında söz, karar ve yetki sahibi olması yönünde adım atılabilir.

Peki devlete yapılan bir toplu sözleşme çağrısına yanıt alınabilecek midir? Bu çağrıya verilecek yanıt hükümet açısından da tam bir netlik arzetmiyor. Fakat böylesi hükümeti zorlayıcı bir durum oluştuğunda büyük olasılıkla işveren devlet, toplu sözleşme masasına oturmaya karşı memur sayısının fazlalığını gerekçe gösterip "devlet aşevi değildir" diyerek işten atılmaları bir silah olarak gündeme getirecektir. Vermek istediği mesajsa "tamam sendikanızı tanıyoruz ama grevsiz, toplu sözleşmesiz olanını". Bir taraftan da kamuoyuna sendikal hak tanıdık diyerek demokrasi havariliğine soyunacaklar. Oysaki sınıf ve kitle sendikacılığı ancak özgür toplusözleşme, özgür grev hakkı sağlanarak oluşturulabilir. Ancak bu şekilde kitlenin talepleri dile getirilebilir, kendileri hakkında söz ve karar sahibi kılınabilir.

Öyleyse görev, pratik adımlar atmaktır. Toplu sözleşme komiteleri oluşturarak, toplu sözleşme taslağı hazırlamak, kitlelerin tartışmasına sunmak ve nihayet devleti toplu sözleşme masasına çağırmak.

Peki toplu sözleşmede öne çıkması gereken, onu anlamlandıracak olan nedir? Yanıtı açıktır: Çalışanların yönetime katılmasını sağlamak, söz, karar, yetki sahibi kılmak.

Toplu sözleşme taslak çalışmaları süreci mücadeleye, örgütlenmeye hizmet edici bir içerikte yürütülmelidir.

Unutulmaması gerekense tüm bu pratik faaliyetler devrimci kamu çalışanlarının aktif çabasıyla, öncülüğüyle gerçekleşecektir.

ÇAĞRI

İzmir Kamu çalışanları, 3 Ağustos 1991 günü saat 14.00'te Gazlemir'de yapılacak olan " MEMUR SENDİKALARINA SÖZLEŞME VE GREV HAKKI " mitingine, tüm kamu çalışanlarını katılmaya çağırıyorlar.

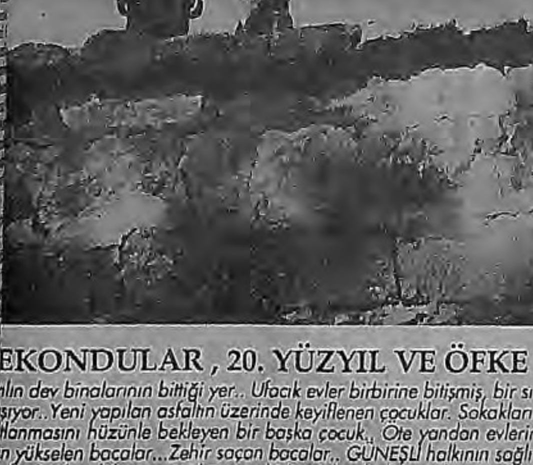

EKONDULAR , 20. YÜZYIL VE ÖFKE

lın dev binalarının bittiği yer.. Ufacık evler birbirine bitişmiş, bir sı- şıyor..Yeni yapılan asfaltın üzerinde keyiflenen çocuklar. Sokakları- lanmasını hüzünle bekleyen bir başka çocuk., Öte yandan evlerin n yükselen bacalar...Zehir saçan bacalar.. GÜNEŞLİ halkının sağlı- mli ölçüde etkileyen gürültü ve zehirli gazlar, halkın öteki sorunları- rmuş. Yol, su, ulaşım sorunları hiç yokmuşçasına "bunları bir geç orlar. SHP'li belediye ise soruna oldukça duyarsız. Gelen şikayetle- endiren belediye, "sağlığı bozacak bir durum yok"(!) diyor.Yan ta- leri satınalarak boşaltan fabrika sahibine karşı büyük bir öfke var. cesinde, toplanarak fabrikanın camlarını kıran bölge halkı, şimdi pabileceğini düşünüyor.

TES-İŞ İSTANBUL 5 NOLU ŞUBEDE DELEGE SEÇİMİ

Tes-İş Genel Merkezinin hedef aldığı İstanbul enerji işçileri , saldırılardan kurtulamadı. Toplusözleşmelerde, işyerlerindeki çalışma düzenlerinin yeniden ele alınmasından, özelleştirmeler karşısında aldığı tavırdan, demokrasi mücadelesine dahil olmasından rahatsızlık duyulan 1 Nolu şubenin, yönetimini görevden alan genel merkez, sorunun kendine uygun çözümlenmediğini gördü. İşçiler kazandıklarını vermekten yana değillerdi. Genel Merkez Yöneticileri, 1 Nolu şubenin işçilerinden yoğun bir tepki görünce yeni bir şube açmaya yöneldiler ve işçileri bu şubeye aktardılar. Daha önceleri 1 Nolu şubenin yönetimine seçtiremedikleri bazı insanları bu 5 Nolu şubenin başına atadılar. Sıra şube kongresine gelmişti. Atadıkları insanların üç yıllık yöneticilik garantisini sağlayıp, işçileri zorla kendi denetimlerine sokmaya çalıştılar. Ancak delege seçimlerinin kendi istedikleri sonucu vermeyeceğini görünce, bilinen sarı sendikacılık oyunlarına başvurdular. İşçileri belirlenen yerlerdeki seçim sandıklarına değil kendi yaptıkları hesaplara dayalı farklı oy sandıklarına dağıttılar. Duyuruları çok kısa zamana sıkıştırıp, delege adaylığı başvurularını süresi geçtiği gerekçesiyle iptal yoluna gittiler. Genel Kurul kararı olmadığı halde, geçici olarak ihraç ettikleri işçilere oy kullandırmadılar, yeni şube kongresinde delegeliklerini kabul etmediler. Merkez Genel Kurulu'nda bir taraflarını yırtarcasına "Demokrasi istiyoruz" diyen Faruk Barut, sendikada demokrasiyi yasaklıyordu. Kendi gibi düşünmeyenlere yaşama hakkı tanımıyordu. Kendisine kafa sallayanları yönetimlere ve onun nimetlerinden yararlanmaya çağırıyor, işçilerin söz ve karar sahipliğini reddediyordu. Ana tüzük bile Faruk Barut ve şürekası için çiğnenebilirdi ve çiğnediler. Şimdi sıra işçilerde. Bir yanda işçi namusuna sahip çıkmak diğer yanda yönetimlere kuyruk sallayıp artıklarla yalanmak var. Bir yanda sınıfın mücadelesi, diğer yanda işverenlere peşkeş çekilmek, sömürülmek var. Rahat işveren koltuklarından işçileri yönetmeye kalkanların geleceğini enerji işçisi belirleyecek. Gücü ne olursa olsun enerji işçisi onuruna sahip çıkacaktır.

EVLET TERÖRÜNÜ PROTESTO

let Katliam ve Terörünü protesto etmek için 16 temmuz gü- Eminönü Üsküdar iskelesi önünde toplanan 200-250 kişilik grup gösteri yürüyüşü düzenledi. Dergilen platformu imzalı ylet Terörüne hayır" pankartı ile 500 metre kadar yürüyen ericiler, "Devlet Terörüne Hayır", "Katliamlar Halkları Yıldı- az", "Kürdistan Faşizme Mezar Olacak" sloganları attılar. teri yürüyüşü katliamları kınayan bir konuşma ve katledilen rimcilerin cenaze törenine katılma çağrısıyla bitirildi. Gös- iler dağıldıktan sonra telaşla olay yerine gelen polis "şüp- bir kaç kişiyi gözaltına aldı.

KEMAL TÜRKLER

DİSK'in kurucu ve yöneticilerinden, Maden-İş eski genel başkanı Kemal Türkler'in faşist kurşunlarla katledilişini unutmadık. Anısı yaşıyor.

KENAN BUDAK

DİSK/İlerici Deri-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Budak, son DİSK Genel Kurulu'nda filizlenen devrimci sendikal anlayışın ortak hareketinin önderlerindendi. 25 Temmuz 1981 günü, polis kurşunlarıyla katletildi. Kenan Budak'ı saygıyla anıyoruz.

Samek'te Bildik Senaryo

Samek Örme Ve Dokuma Sanayii Ayazağa'da kurulu bir çorap fabrikası. Fabrikada 130'u kadın olmak üzere 150 işçi çalışıyor. Samek fabrikası ağustos ayının başında "Körfez Krizinin gecikmeli etkileri" sebebiyle kapatıldı. 150 işçi kapı önüne kondu.

Aylardır maaşlarını, sosyal haklarını alamayan buna rağmen sabırla bekleyen işçiler için, bu bardağı taşıran son damla oldu ve fabrikanın önünde günlerce sürecek oturma (bekleme) eylemi başladı. Fabrika önünde konuştuğumuz işçiler yaşananları dile getirirken öfkeliydiler. "Şubat ayında işveren kritik durumda olduğunu söyleyip 1 ay ücretsiz izin verdi.

Ocak ayında 40 kadar arkadaşımız işten çıkarıldığı için zaten tedirgindik. Anlayış gösterip izne ayrıldık. İşbaşı yaptıktan sonra 1 ay çalıştık. Üretim normaldi, stoklar iyiydi. Haziranda yine izine izine çıkartılacağımız söylendi. Sadece aylığımızı verip izine çıkardılar. Süre dolup ta işbaşı yapmak için fabrikaya geldiğimizde fabrikanın kapatıldığını duyduk. İşveren iyi niyetimizi kullandığı gibi içeride kalan haklarımızı verme konusunda da zorluklar çıkarttı. Tazminatımızı 10 taksitte vereceğini söyledi. Günlerdir bekliyoruz ses seda yok. 15 yıllık fabrika, 13 yıldır çalışanlar var. Geçenlerde bir arkadaşımız emeklilik için başvurdu. Sigorta aidatlarının 3 yıldır ödenmediği ortaya çıktı. İşverenin (Rıfat Barha) yalan dolanından bıktık artı, hakkımızı istiyoruz" dediler.

Samek fabrikasını "Körfez Krizi" nin etkileriyle kapatmak zorunda kaldığını söyleyen işveren bunu izleyen günlerde "İsteyen ayrılsın, isteyen gelip çalışsın" diyerek gerçek niyetini ortaya koydu. Toplu sözleşmeleri geçen yıl imzalanan ama doğru dürüst zamlı maaş yüzü görmeyen işçileri yeni belirlenecek ücretler üzerinden işe geri almayı hedefleyen işveren, tekstil işkolunda çok yaygın olan "at-al" formülünü işletti.

Aynı açıklama işyerine gelen sendika yöneticilerince de yapıldı. Teksif Mecidiyeköy şubesi yöneticilerin "Biz yargı yolunu açtık. İşverenin teklifini de düşünün. Oylama yapın. Kim çalışma istiyor, kim istemiyor belirleyin. Kararınızı kendiniz verin" diyerek işverenin önerisini bir kez daha duyurdular.

Samek işçileri o günü de tazminatlarını alacaklarını bekleyerek tükettiler. Umut parayı getirecek arabadaydı. "Tazminatımızı alıp gidelim" diyorlardı. Peki nereye? Özellikle tekstilde okadar çok Rıfat Barha var ki...

Türk-İş ve sendikal bürokrasi

(Baştarafı 3'te)

[illegible] için hiçbir partiyle ilişkiye girmeme biçiminde formüle edilmiş ancak bu politika, hiçbir iktidarın işçi sınıfının bağımsız çıkarları için tavır almama, mücadeleye girişmeme biçiminde gerçekleştirilmiştir.

1950-80 arasında Türk-İş'in sendikal çalışması, toplusözleşmeden toplusözleşmeye hükümetlerle yakın ilişkiye girmek ve devletin "babalığı"ndan yararlanarak zahmetsiz kazanımlar elde etmektir. Sendika bürokratlarıyla, hükümet bürokratları arasında bitirilen sözleşmelerin hiçbir aşamasına işçilerin dahil edilmemesi sözleşme dışında eğitim-mücadele-örgütlenme gibi kaygıların taşınmaması, sendika yöneticileriyle üyesi işçiler arasında büyük bir aralık yaratmıştır. Bu aralık sendika bürokrasilerinin yeşerdiği bir alan yaratırken, işçi sınıfının bilincinde önemli körelmelere yol açmış ve işçi sınıfının mücadelesi -kimi zaman politik protesto biçimleri alsa da- kendiliğindenciliğin sınırlarını aşamamıştır.

Türk-İş'in "kapıkulu", "ricacı" diye de ifade edilen bu bürokratik sendika anlayışı, sonuçta işçi sınıfının mücadele potansiyelinin yok edilmeye, sistemin sınırları içinde tutulmaya ve etkisizleştirilmeye çalışıldığı bir sendikal yapıya yolaçmıştır.

Türk-İş'in bürokratik yapısının sınıf mücadelesini etkisizleştirme politikaları dönemsel olarak değişmekte ve farklı biçimler alabilmektedir. Bu biçimler, yönetimlerin kastlaşmasından işyerindeki delege oyunlarına kadar, işçi sınıfının öfkesinin salon toplantılarında boğulmasından genel eylem adı altında etkisizleştirilmesine kadar geniş bir yelpazede gerçekleşmekte ve sonuçta kendiliğinden yapıları aşamayan işçi sınıfının mücadelesi sonuçsuz iniş-çıkışlar içinde eritilmektedir.

Değişen Devletçilik Ve 1980 Sonrası Türk-İş

Devlet sendikacılığı geleneğiyle "partiler-üstü" anlayışıyla 1980'lere kadar gelen Türk-İş, 24 Ocak Kararları'yla yeniden düzenlemeye girişilen devletin karşısında bir açmazla karşı karşıya geldi. 24 Ocak Kararları'yla, sistemin kendini yeniden üretmek için "baba"lıktan vazgeçmeye girişmesi, ücret ve sosyal haklar konusunda kesintilere gitmeye, ekonomik büyüme için işçi maliyetlerini azaltmaya yönelmeye başlayınca yıllardır kamu işletmelerinin nimetlerinden yararlanarak varlığını sürdüren Türk-İş'in ayakları altındaki toprak kaymaya başladı. Hükümetlerle iyi geçinme, diyaloglarla sözleşme bağıtlama yöntemiyle oluşan Türk-İş bürokrasisi "yeni" ekonomik yapının gereklerini önceleri kavrayamadı ve eski alışkanlıkla sözleşme dönemlerini devlet kapılarını aşındırarak geçirmeye devam etti. Ama her seferinde elleri boş döndü.

24 Ocak'ın hemen ardından gelen 12 Eylül Türk-İş'in bu açmazını geçici olarak çözdü. 12 Eylül hükümetlerine bakan veren Türk-İş, bir yandan cunta koşullarına sığınarak her türlü hakalma mücadelesinden vazgeçerek, işadamlarının hazırladığı iş yasalarına ses çıkarmazken diğer yandan AFL gibi emperyalist sendikal kuruluşlarla daha sıkı ilişkiler geliştirdi.

1984 yılında yeniden toplusözleşme dönemine girilmesiyle birlikte 4 senedir mutlak yoksullaşma, işsizlik ve baskı altında tutulan işçi sınıfının tepkileri Türk-İş'in bürokratik kanallarından yönetimlere akmaya başladı. Türk-İş bu tepkileri boşa çıkarmak için bir yandan kapalı salon toplantıları gösterilerine girişti. Diğer yandan da hükümetle zirveler oluşturmaya başladı. Sonuçta hiç bir şey çıkmadı ve o zamana kadar Türk-İş'i vareden sendikal gelenek tersine işlemeye başladı. Yıllardır susturulan ve yaşanan sorunların etkisiyle kendiliğinden bilinçleri artan, kapatılan DİSK'in üyelerinin eklenmesiyle nicel olarak güçlenen işçiler, 1986 yılından itibaren kimi zaman sendikaları zorlayarak, ama çoğu zaman sendika bürokrasilerini de aşarak eylemlere girişüler. Sendika dışı bağımsız işyeri örgütlenmesi anlayışını geliştirmeye çalışılar.

Türk-iş Bürokrasisi Yeni Politika Arayışında

Bu tepkiler karşısında merkezi düzeyde yapılmaya çalışılan ilk politika değişikliği, 1987 Eylül Referandum'unda gündeme geldi. İktidarlarla iyi geçinme siyaseti referandumla birlikte terkedilerek ANAP karşıtı bir tepkisel tavır alındı. Bu tavır geleneksel Türk-İş bürokrasisi içinde çatlaklara yol açtı ve etkisizleşti. Net bir tavır geliştiremeyen Türk-İş bir yandan yeniden hükümet üyeleriyle görüşme yoluna girdi, diğer yandan da yerine getirmediği 88 eylem programlarını ilan etti.

1989'un başında gerçekleştirilen Türk-İş Kurulu'nda sendikal bürokrasi fazlaca değişmedi. Bu durum işçilerin tepkisinin bürokratik sendika kanallarında kolayca yok edilmesinin bir göstergesi olurken Türk-İş'in de sendikal anlayışında bir değişiklik olmadığını vurgulayan bir gelişme oldu.

1989 Mart-Nisan eylemleri, bir anlamda on yıldır işçilerin yaşadığı yoksullaşmaya karşı kitlesel bir öfkenin patlamasını açığa çıkarırken, diğer yandan Türk-İş bürokrasisini de aşan bir potansiyele dikkat çekti. Diğer dikkat çeken bir nokta da artık kamu işçilerinin de yeni devlet yapılanmasının sonucunda ayrıcalıklı işçi olma lükslerinin yok edildiği ve işçi sınıfının mücadelesine doğrudan katılacağı idi.

Türk-İş bürokrasisi bu eylemleri son anda yakaladı ve "erken seçim" talebi altında bir yanda eylemleri düzen çerçevesi içine sıkıştırırken diğer yandan da iktidara oynadığı/oynayabileceği rolün altını çizen sınırlı bir muhalefet göstergesine girişti. İşçilerin sınıf örgütlenmelerinin çok yetersiz olması, Türk-İş'in bu eylemlerin üzerine oturmasını engelleyemedi. 89 Mart-Nisan eylemleri işçi sınıfının gücünü olduğu kadar bağımsız örgütlenmelere sahip olmadığının bir göstergesi oldu. Bu eylemlerden korkan tecrübeli Türk-İş bürokrasisi, eylemlerin hızı azalır azalmaz 82 Anayasa'sının sendikal yetkilerine sığınarak muhalif şubeler arasında temizliğe girişilmesine önayak oldu. Direnişçi sendikalar yalnız bırakılarak "terbiye" edilmeye çalışıldı. 90 yılında gündeme gelen yeni zirvelerden bir sonuç çıkmadı ama Türk-İş bürokrasisi kendini mücadelenin etkilerinden korumak için "oligarşilere" dönüştürmeye girişti.

Sendikalar ve sendika şubeleri arasındaki bu temizlik Körfez Krizi sürecinde sendika bürokratları ve işverenlerin anlaşmaları sonucunda 200-300 bin kişilik işçi kıyımıyla işyerlerine kadar uzandı ve 90'a kadar mayalanan sendika dışı muhalif işçi örgütlenmeleri ağırlıkla yok edildi.

İktidarın İşadamları Konseyi ile ekonomik politikaları belirlemeye giriştiği bu günlerde Türk-İş'in 91 sözleşmelerinde oynadığı rol bu sayfadaki yazıda okuyacağınız gibi fazlaca değişmedi.

Sendika Bürokrasilerinde Modernizasyon

Bugün Türk-İş ve bağlı sendikalar bir yandan iktidarın, genelde sendikal örgütlülüklere karşı yürüttüğü siyasi saldırıların, diğer yandan yoğunlaştırılan özelleştirme programıyla kamu işletmelerine verilen ayrıcalıkların tamamen yok edilmesini getirecek ekonomik saldırıların kıskacında yeni arayışlar içindedir. Bu sıkıntılar, bugün için "sosyal demokrat" kimliğiyle Şevket Yılmaz'ın kanatları altında "soldan" muhalefet yürüten sendikacıların ve bugünlerde hukuki kimliğine kavuşan DİSK'in varlığıyla iyice yoğunlaşmaktadır. Sendika bürokrasisi üzerindeki taban baskısının artması da sendikalardaki arayışı körüklüyor. Kuşkusuz ki arayışlar şimdilik mücadelecilik yönünde değil. Aksine gelişen sınıf hareketlerini ekonomik hedefler çerçevesinde tutmak, politik protestoyu "erken seçim" talebi etrafında kilitlemek sendikal bürokrasilerdeki biçimsel arayışların asıl amacı.

Bu arayışlar şimdiden çeşitli biçimlerde uç vermektedir. TES-İŞ Genel Merkezi'nin yetkili olduğu işyerinden hisse senedi satın alarak işveren sendikacılığına girişmesi bir örnektir. Türk-Metal'in hükümetle işçi çıkarmaları üzerine gizli anlaşmalar yapması bir başka sendikacılık arayışına örnektir. Özal'ın "şark kafalı"lıkla suçladığı geleneksel sendikacılığın, Japon modeli, İsveç modeli gibi otoriter ya da demokratik görüntüler altında, ekonomik hak alma mücadelesini uzlaşma temelinde ve işverenin karına işyerinin verimliliğine göre ayarlayan "modern" sendikacılığa evrilmesi hiç de yabana atılır bir yönelim olmayacaktır.

Tekelci burjuvazinin temsilcisi Özal'ın; "170 kişinin çalıştığı yerde sendika olmaz" diyerek küçük işyerlerinde sendikasızlaştırmaya davetiye çıkardığı;

"Sadece çalışan bir gruba yüksek ücret vermek reva mı? Milyonların üzerinde iş arayan insan var. Onlar asgari ücrete, hatta bu ücretin altında çalışmaya razılar" diyerek işçilerle işsizlerin arasıra nifak sokmaya çalıştığı;

Kamu sözleşmeleri için; "400 bin kişiye 26 trilyon verilmiş. Memura verilenin iki katı" diyerek memur ve işçiler arasında düşmanlığı körüklediği;

"İşçilere verilen yüksek ücretler halkın cebinden çıkıyor" diyerek halk arasında kin tohumları ektiği bu koşullarda işyeri komite ve konseyleri üzerinde yükselecek, işçilerin söz karar ve yetkilerini sendikal organlara taşıyacak devrimci bir sendikal anlayışın gerekliliği ve gerçekleştirilebilirliği hergünkünden daha yaşamsaldır.

Türk-iş İçinde Kavga Ve Muhalefetin Durumu

Günaydın ve Güneş gazeteleri 1.7.91 günü UBA kaynaklı, TÜMT HAVA-İŞ ve GENEL MADEN-İŞ Sendikalarının "Alternatif Türk-İş Po kaları" konulu bir çalışma başlattıkları haberini verdi.

Haberde, Genel Maden-İş Başkanı Şemsi Denizer demokrasinin önü Özal'ın olduğu kadar, Şevket Yılmaz anlayışının da engel olduğu, karşı litika hazırlıklarının da Türk-İş'le tamamen ters olduğunu belirtiyordu.

Bu haberin ardından Türk-İş, söz konusu üç sendikaya gönderdiği y da, yapılan açıklamanın sendikaların Genel Başkanları tarafından yapılıp pılmadığı, yapılmış ise böyle bir açıklama yapılması konusunda sendikal yetkili organlarınca onaylanıp onaylanmadığı, açıklamalar şahsi düşünce yansıtmakta ise amacının ne olduğu soruluyordu.

Türk-İş görevini hiç aksatmadan ifa ediyor.

Son yıllarda siyasi iktidarın sendikalara ve işçi sınıfına karşı yürüt saldırılar çok yönlü bir biçimde yoğunlaşıyor. Bu saldırıların bir yö Cumhurbaşkanı ve hükümet yetkililerinin ağzından açıkça tehdit, şanta taviz vermeme biçiminde ifade ediliyor. Bu saldırıların diğer yönü ise; T İş'in sendikal anlayışının dışında hareket eden sendika ve işçi hareketle karşı yönelttiği saldırılardır. Türk-İş ve bağlı sendikaların bir kısmı bir dan işçi eylemlerini kendi çizdikleri sınırlar içinde tutma yani yasallık nırlamaya çalışırken kendilerine rağmen yapılan eylemler karşısında da lemler alıyorlar. Eylemlerin faili önder işçilerin, işverenlerle ortak çal sonucunda işten çıkarılmaları, (son toplusözleşmelerden sonra sınıf, tarih en büyük kıyımını yaşadı) kendilerine muhalif olan bazı sendika genel kez üyelerini ve şubeleri görevden almak gibi.

Tek Gıda-İş, Tez Koop-İş ve Tes-İş konunun canlı örnekleri.

İşçilerin sendikalarına karşı besledikleri sessiz -zaman zaman dışa v öfke büyürken önlerine Türk-İş dışında alternatif bir örgütlenme öneri olasılığı, iplerin egemen sınıfların ellerinden kaçması sonucunu doğura

İşte bu olasılığa karşı TÜRK-İŞ görevini hiç aksatmadan yerine geti ve kendisine alternatif politikalar üretme konusu gündeme gelince, önc laklarını dikiyor sonra da TÜMTİS, HAVA-İŞ ve GENEL MADEN-İŞ dikalarının üzerine atlıyor.

Genel Maden-İş Sendikası Başkanlığı, Türk-İş'in yazılı açıklama tal yanıt veriyor:

" (...) Her şeyden önce bu soruların yanıtlanmasının Türk-İş'in yetki rumlarının kararıyla mı, yoksa Genel Başkan Sayın Şevket Yılmaz ile G Sekreter Sayın Orhan Balta'nın kişisel tasarrufuna mı bağlı olduğunun yazıda belirtilmesi gerekirdi.

" (...) Siz Şevket Yılmaz olarak dilediğinizi yaparım düşüncesinde lirsiniz. Buna kimsenin diyecek bir şeyi olamaz. Ancak Türk-İş Başkan rak Ana Tüzüğümüzde ve 15. Genel Kurulumuzda yer alan ilkeleri gö likten gelemezsiniz. Gözardı ederseniz işçimize karşı, emekçi halk karşı suçlu durumuna düşersiniz. Ve demokrasi mücadelesi verenlere ihanet içinde olursunuz.

" (...) Sendikacılık anlayışımızda farklılıklar vardır. Sendikacılık a şımızda Türk-İş'le değil, başında bulunan Şevket Yılmaz'ın tutum ve ruşlarıyla çatışıyoruz. Uygulamaları bize ters geliyor.

Sendikamız ülkemizdeki çarpık sendikacılık anlayışına karşı açık konulmasını, demokrasiyle bağdaşmayan yasa ve uygulamaların ortad dırılması için aktif mücadeleyi kaçınılmaz bir görev sayıyoruz."

Türk-İş'in, madencilerin ve havacıların grevleri sırasında ortaya ç çeşitli zaaflar taşısa da- mücadeleci çizgiyi buradaki sendikalara sal yoketmeye girişmesi, Türk-İş'in kendi anlayışı dışındaki sendikalar en küçük bir tahammülü olmadığının göstergesi olduğu gibi önümüzd reçte bu saldırıları daha da yoğunlaştıracağının da bir işaretidir. Bu sa şüphesiz ki bugün adı geçen sendikaların -1967 öncesi SADA'ya karşı dığı gibi- disiplin kuruluna verilip ihraç edilmesine ve böylece diğer kalara da göz dağı verilmesine kadar uzanacaktır. Bu ihraç işlemi yer tirildikten sonra da, Türk-İş disiplini altında kurulacak naylon sendi bu sendikaların üyeleri Türk-İş'in denetimi altında tutulmaya çalışıla

Böyle bir saldırının eşiğinde işçilerle ilişkileri vekalet vermekten öteye gitmeyen işyerlerinde kurulan örgütlülüklerin iradesi sendikal y mekanizmalarına yeterince taşınamayan yani, işçilerin söz, karar ve y rinin olmadığı sendikal yönetimler ne yapabilecektir? Türk-İş'in ken ihraç ederek genel sendika çerçevesinin dışına itmesi ve üyelerini sendikalar aracılığıyla etkisizleştirmeye girişmesi karşısında nasıl bir dele çizgisi izleyecektir? Sendikal yönetimler arasındaki bu kavgan sında iktidarın açık siyasi ve ekonomik saldırılarının hedefi olan işçil korunacaktır?

DİSK Yeniden Örgütlenmeli

(Baştarafı 1'de)

Siyasi iktidar DİSK'in örgütlenmesine karşı nasıl tavır alacak? Türkiye solu bu örgütlenmenin neresinde? Bu uzayıp giden sorular etrafında süren tartışmalar büyüyor. Verilen cevaplar, bulunan çözümler bir uçtan diğer uca bir büyük yelpaze oluşturuyor.

Öncelikle bir soruya kesin ve net cevap vermek gerekmektedir; DİSK örgütlenmelidir! Ancak bu örgütlenme eski DİSK'i varetmek değil, kendini aşan yeni bir DİSK yaratmak olarak algılanmalıdır. Görevlerine dönen yönetimlerin değil işçilerin ellerinde yeni bir DİSK yaratılmalıdır. Yönetimler sendikal yapıyı bu yeni örgütlenmeye göre uyarlamalı ve örgütlenmenin araçlarını yaratmalıdırlar.

Örgütlenmenin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiği, DİSK ve bağlı sendika yapılarının kendilerini bu örgütlenmeye göre yeniden düzenlemesine ve bunun araçlarına geçmeden, çok kısa olarak somut duruma bakmak gerekmektedir.

Türkiye 12 Eylül iktidarlarıyla ABD'nin başını çektiği ekonomik ve siyasi düzenlemeye hızla sokulmuştur. Bir taraftan kendi iç ekonomik bunalımı diğer taraftan emperyalist ülke bunalımlarının aktarılmasıyla, büyüyen bir krizi sürekli yaşar olmuştur. Kapanan işyerlerinin, ekonomik daralmanın getirdiği işsizlik, kamu işyerlerinin devri adımlarında yaşanan tıkanıklıklar, durdurulamayan yolsuzluklar, soygunlar, vurgunlar ve tırmanan pahalılık toplumun sırtında bir büyük yük olarak durmaktadır.

"Yeni Dünya Düzeni" ile bütünleşmenin gereği olarak siyasi yapılanmada düzenlemeye gidip yetkinin tek elde toplandığı bir sivil diktatörlük oturtulmaya çalışılmaktadır. Toplumsal muhalefetin etkisizleştirilmesi, boğulması için estirilen devlet terörü yasallaştırılmaktadır. Toplum gözünde hiç bir güvenililirliği kalmayan parlamento düzeyinde yürütülen muhalefet ise ABD politikalarının en iyi temsilcisi olma kavgasını vermektedir. Demokratik taleplerin bastırılabilmesi için kendi yasalarını çiğneyen siyasi iktidar, şiddet ve terörü toplumun tüm kesimlerine yöneltmiştir.

Çalışanların büyük bir kısmının örgütlenme hakkı yasaklanırken işçi sendikalarındaki yapılanma devlet yapılanmasına uyarlanıp işçilerin söz, karar ve denetleme yetkisi kaldırılmıştır. Sendikalar sistemin baskısıyla, konulan kural ve sınırlar içinde kalarak boğulmaya itilmiştir. Olumsuzlukların nedenleri üzerine gitmeleri yasaklanan, baskı grubu olma işlevini dahi yerine getiremeyen sendikalar işlevsiz bir grev ve toplu sözleşmeler çarkına bağlanmıştır. İşçiler taleplerinde özgür değillerdir, talepleri için demokratik mücadele araçlarından yoksundurlar.

Sendika yönetimleri devletin koyduğu kurallara sıkı sıkıya bağlı kalırken meslek edindikleri "sendikacılığı" (işçilere karşı) koruyabilmek için yeni yönetmelik, tüzük maddeleri getirmekten geri durmamaktadırlar. İşçilerin güvenlerine dayalı alt birim yönetimleri, temsilcilikler genel merkezlerin tek bir kararıyla yerlerinden edilmektedirler. Sendikal yönetimlerin oluşturduğu "oligarşi"nin yerlerini koruyabilmek için işverenlerle birlikte önderlerinden başlayarak işçilerin atılmasına önayak olmaları nihai noktada işçi sınıfının sisteme uyarlanması işlevinin somut göstergesidir.

İşçi sınıfı 1989'da ekonomik taleplerle başlattığı eylemleriyle Özal'ın şişman gövdesiyle sınırlanan siyasileşme çizgisine ulaşmıştır. Yaşamın öğretileriyle yakaladıkları noktayı "işçilerin iktidara yerleşmesi" sloganıyla bir ileri noktaya sıçratmışlar; ama ne var ki, sokakları dolduran, üretimleri durduran güçlerinin sözleşmeleri satan, işten atılmalara ortak olan yönetimlere yetmediği inancından kurtulamamışlardır.

İşçilerin bu somut durumunda Türkiye solunun büyük günahı vardır. Yıllardır sınıfla arasındaki açıklığı, uçurumu kapatamayanlar, sınıfın örgütlenmesini her platformda örgüt yönetimlerini ele geçirmek veya emirlerle yukarıdan aşağıya uyan emirerleri gibi görmekten vazgeçmemenin, sınıfın gündelik sorunlarla uğraşmanın ötesine geçememesinin sorumlusudurlar.

Devrimci işçi önderlerinin işçi sınıfının kendiliğinden tepkisini, konulan-çizilen sınırların dışına taşıracak, onları düşünen ve üreten beyinlere dönüştürecek, yaşanan somutun temeline inip bağlantılarını kurabilecek önderliği yapamamaları, işçilerin reformist ve teslimiyetçi bir çizgiden çıkamamalarına yol açmaktadır.

Düne kadar sınıfın ekonomik ve siyasi önderliğini, ellerindeki araçlarla reformistlerle ittifak yaparak kullananlar, bugün sınıflar mücadelesini reddeden bir çizgiye otururken, siyasi iktidarın ideolojik saldırılarına hizmet eder hale gelmişlerdir.

DİSK NASIL ÖRGÜTLENECEK?

Yaşanan bu somut duruma eklenebilecek tek yön, DİSK ve bağlı sendikalarının sadece yönetimlerle temsil edilir durumda olmasıdır.

1980-91 sürecinde genelde DİSK olarak sınıfa yönelik politika üretemeyen yönetimin ağırlıklı olarak sosyal demokrat rüzgarlara kapılması, açılışla birlikte ciddi iç tartışmaların yaşanmasına neden olacaktır. 1980'den bu yana geçen süreçteki olayları, yaşananları; yaranın kabuğunu koparmak, kanatmak anlamında değil, ileriye dönük olarak ele almak gerekecektir. Dünya ve Türkiye somutunun, işçilerin, sendikaların, sol hareketin ve siyasi iktidarın değerlendirilmesi yapılmalı ve sınıf-kitle sendikası ilkelerine dayalı bir yapılanma yaratılmasının yönteminin belirlenmelidir. Bu yönteme uygun adımların atılması sürecinde geçmiş üzerine tartışılabilmelidir.

Örgütlenme politikasının ekseninde DİSK'in BİRLİK ilkesi, işçilerin söz ve karar sahipliği olarak belirlenen SENDİKAL DEMOKRASİ ilkesi, Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm için emperyalizme, faşizme, şovenizme karşı MÜCADELE ilkesi ve SINIF SENDİKASI temel ilkesi yeralmalıdır.

DİSK'in birlik ilkesi işyerinde, işkolunda ve işkollarında birliktir. İşyerinde tek sendika, işkolunda tek sendika ve nihai olarak tüm işkollarının tek çatı altında toplanması olarak özetlenebilir. Ancak bu birliğin sınıf bilinciyle yoğrulması zorunluluğu vardır. Özellikle demokratik hak ve özgürlüklerin bile kazanılması mücadelesinin zorunlu olduğu Türkiye toprağında ekonomik-demokratik mücadele örgütlerinin siyasi mücadeleye, sendikal örgüt olduğunu unutmaksızın katılması gerektiği dikkate alındığında, birliğin sınıf temelinde yaratılması zorunludur.

İşçilerin sendikalarında söz ve karar sahibi olması olarak tanımlanan Sendikal Demokrasi ilkesinin, örgütlenmenin ilk adımlarından itibaren hayata geçirilmesi gerekmektedir. Kısa ve net söylemek gerekirse işçiler sendikalarında iktidar olmalıdırlar. Onların sendikal ve sınıfsal bilinçle yoğrularak örgütlü bir biçimde sendikalarının iktidarına oturmalarında önderliği yapan işçiler bilgi, beceri, deneyim ve güvenilirlikleriyle yönetimlere gelmelidirler.

Sendikal örgütlerin sadece ücret kavgasının aracı olarak görülmesini önleme, sistemin kendi çıkış yollarında sınıfı kullanmasının önüne geçiyleşi; işçi sınıfını kendi karşıtı ideolojilerin içine çekme politikalarını etkisizleştirmek işçisınıfının bilinçlenmesi ve somutta yaşadığı mücadelenin niteliğini kavraması ile mümkündür. Bu, ücret anti-emperyalist bir kavga, bağı sosyalizmden, demokrasiden yana olduğunun öğrenilmesi demektir. S diktasına karşı mücadele yürütülme ğinin kavranması demektir.

Bütün bu ilkelere dayalı bir ö lenmesinin ilk adımları işyerlerind lıdır. İşçiler işyerlerinde en geniş k rayan, sınıf ve sendikal bilinçle kime karşı ve ne için mücadele ett işyeri örgütlerini yaratarak DİSK' dirler. Eğitim, örgütlenme ve mü içiçe yürütüldüğü bir örgütlenmen cünda ve arkada kalacak en az artık gelmelidirler.

Ve DİSK merkezi olarak böyle lenmeyi tüm işyerlerinde yaratmanı nı devreye sokmalıdır. Sınıfa özelin line tüm yaşananları aktaran, sınıf ve bilincin taşındığı, işçilerin politika ü ne, somut sorunlarının çözümü iç bulmalarına hizmet edecek araçları sokmalıdır.

Ve DİSK kendiliğinden kitlesel yerine, örgütlü katılımları sağlama katılımların yığılma olmaktan çıkarıl telikli bir katılımın sağlanması dem yönetimler arası kararlarının değil kendisinin yarattığı bir birliği sağlam

Ve DİSK böyle bir örgütlenmey leştirmek için tüm sendikalarının örg eğitim, yayın faaliyetleri ve bütçesin zileştirirken işkollarının örgütlenme sını yapmalı ve sendikal demokrasiy leştirmelidir. Yasal düzenlemeler zorunluluğu içinde bulunan genel ku örgütlenme politikasına uygun olmal

VE TÜRKİYE SOSYALİSTLERİ DEVRİMCİLERİNE DÜŞEN GÖ

Böyle bir örgütlenme politikasını geçirilmesi işçi sınıfı ile sosyalist d arasındaki açıklığın yokedilmesine kendi ideolojisi ile yoğrulmasına ola maktadır.

Dolayısıyla işçilerin yaşadıkları kaynaklanan DİSK'te örgütlenme grupçu bir tavırla yönlendirmeye kalk lı, yönetimlerle kurulacak pazarlık ü gil, ortak politika üretimi önemsenme

İşçi önderleri, devrimci işçiler, ö gütlenmelerini yaratma ve kitleselliği le yakalama çabasını sürdürürken, bu işyerinde, bağlı olunan sendikada, ha tırıp dayattığı siyasi, ekonomik sorun sında da tavıralmayı sürdürmelidirler.

Aksi "Avrupai sendikacılık", sendikacılık" adı altında yeni bir Tür ratmak olacaktır.

80'den 91'e DİSK

(Baştarafı 1'de)

Bu inceleme DİSK'in örgütlenmesinde yönetimlerin yerinin ve etkinliğinin görülmesini sağlayacaktır.

BEKLEYİN

DİSK üyesi işçiler 12 Eylül'ün yarattığı korkuyu, dağınıklığı ve sinmişliği atmaya başlayınca tutuklu yöneticilerine ulaşmaya başladılar. Yeni sendikalar yasasının hazırlıkları ve çıkışı bu ulaşımı hızlandırdı. Sorulan soru " Ne yapacağız?" oluyordu. Verilen yanıt net ve tek oldu; "BEKLEYİN...". Beş generalin verdiği emir ve YHK'nın imzaladığı sözleşmeler ekonomik açmazın "aşılması"nı sağlarken "beklemeyi" kolaylaştırıyordu. Ancak baskılar yoğunlaşıp işten atılma tehlikesi baş gösterince "beklemek " zorlaşıyordu. Beklemenin bile bir örgütlülüğü gerektirdiği, tutuklu yönetimlerden bunun sunulmaması, aksine ellerinden Türk-İş önermelerinin başlaması Türk-İşe akışı getirdi. Gidiş de örgütlü olmadığından Türk-İş'de varoluş koca bir yığılmadan başka bir şey olmadı. Türk-İş yöneticilerinin yılları dolduran korkuları son buluyordu.

BAĞIMSIZ SENDİKALAR VE TÜRK-İŞ

1984 yılında başlayan DİSK ve bağlı sendikaların yöneticilerinin tahliyeleri işçilerde yeni bir umut olarak görüldü. Yeni sendikalar yasasının çıkışı, DİSK dışında sendikal çalışmaların serbest bırakılması iki farklı davranışı doğurmuştu: Bağımsız sendikalar kurulması ve Türk-İş'e gitmek. Belediye işçileri bağımsız sendikalarını kurdular ve Türk-İş'e gitmeyi reddettiler. Deneyimsizliğin sonucu %10 barajına takılan bu örgütlenmeye DİSK yönetiminden destek verilmediği gibi aksi davranış gösterildi.

Lastik işçileri varolan bir bağımsız sendikada bölgesel ve şoven etkinliği de taşıyarak örgütlendiler. Lastik-İş yönetimi bu örgütlenmeye destek verdi, bir avuç çalışan ve önder işçi örgütlenmeyi gerçekleştirdi. Ancak DİSK ilkelerini dillerinden düşürmeyen yönetim barajı aşmanın yolunu HAK-İŞ'e gitmekte aradı. Daha sonradan yeniden bağımsızlaşıp, işçi önderlerini ve çalışanları sendikadan uzaklaştırıp DİSK mirası üzerinde sarı bir örgütlülüğü oluşturdular.

Çarpıcı bir gelişme metal işkolunda yaşandı. Bir yandan Türk-İş'le birlik çağrısı çıkarılırken, diğer yandan metal işçilerini bağımsız bir sendikaya toplamaları yaşandı. Grupsal ve siyasi çıkar hesaplarıyla gerçekleştirilen bu uygulamanın sonucu DİSK mirasının yenmesi olmuştur. Çünkü bu bağımsız sendika %10 barajına takılma sonrası yönetim paylaşımındaki pazarlıkların birlik adı altında yutturulmaya çalışıldığı bir noktaya gelmiştir.

PARLEMENTO DERNEK İŞYERİ ÖRGÜTLENMELERİ

1985 yılında tamamlanan yöneticilerin serbet bırakılması işçilerde sendikal örgütlenmede yeni umutlar doğurmasına karşın yönetimlerde sosyal demokrat rüzgarların esmesini getirdi. Bir büyük ağırlık sosyal demokrat partilerde politikaya atıldılar. Gerekçe, işçi sınıfının önündeki anayasal ve yasal engellerin kaldırılması için parlementoda işçilerin temsil edilmesiydi. Parlementoda sağlanacak çoğunluğun yeni düzenlemelere kalkıştığında karşısına dikilecek güçlere karşı durabilmesi ise kendilerini oraya gönderenlerin örgütlü olmasıyla mümkündür. Ne varki işçilere böyle bir örgütlenme sunulmamıştı. Bu, sorunun çözümünün işçilerin örgütlü gücünden geçtiğini kabullenmemenin, sınıfın gücünün dışında birtakım yerlerde çözüm aramanın sonucudur. Uluslararası dayanışmanın çarpıtılarak iktidar üzerinde politik ve ekonomik baskının çözümüne bel bağlanır noktaya getirilmesi de bu düşüncenin ürünü olmuştur.

1986-87 yıllarında son DİSK Genel Kurulunda ortak davranan 11 sendikadan Devrimci Sağlık-İş, Asis, Basın-İş, Nakliyat-İş, Sinesen, Keramik-İş ve Yeraltı Maden-İş'in "Bugün üzerimize düşen görev tüm işçilerin işyeri temelinde örgütlenmelerini sağlamak ve bu örgütlenmenin eğitim ve mücadele bütünselliğinde gerçekleşmesi için gerekli araçların yaratılmasıdır." önerisi "Hiç kimse DİSK'i yeni örgütlenme modellerine uğratamaz" denilerek reddedildi.

İşçilerin umutlarını parlementoya bağlayan çözümler tıkandı. Sınıf Türk-İş içinde tam bir yığın olarak yönetimlerin insafına kaldı.

Türk-İş'le birliği savunanların "12 Eylül'ün mağdur ettiği sendikacıların bir dernek kurması ve toplanabileceğimiz bir yeri böyle sağlayabiliriz" önerileri "toplanabilecek bir yer değil sınıfı örgütleme politikaları üretme ve bu politikaları hayata geçirebileceğimiz araçlara gereksinim olduğu" belirtilerek kabul görmedi.

DİSK TÜRK-İŞ BİRLEŞMESİ

Bütün bunlar olurken DİSK Yürütmesi Uluslararası ilişkilerini sıcak tutuyor, yurt dışında yöneticilik niteliğini kullananlar Türkiye'de ise kendilerini parlementer olarak tanımlıyorlardı. Yönetimde ağırlıklı olarak hiç bir şey yapmamak ve Askeri Yargıtaya giden davada bir yerleri rahatsız edici, kızdırıcı davranışta bulunmamak algılamasına neden olacak davranış gözleniyordu. Yapılan toplantılar eğilimlerin belirlenmesi, denetimi kaçırmama, kişileri deşarj etme işlevi görmekten öte gitmiyordu.

Uluslararası düzeyde üyesi olunan ASK (Avrupa Sendikaları Konfederasyonu) ve 12 Eylül'le birlikte dayanışmayı kesmeyen ICFTU (Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu) düzeyinde DİSK ve TÜRK-İş'in birleştirilmesi gündeme getirildi. İşçilerin ve hatta Yönetimlerin çok büyük çoğunluğunun bilgisi dışında gelişen bu olaya ilk tepki son genel kurulda ortak davranan sendikalardan geldi. Gn. Bşk. A. Baştürk'ün önerinin dışardan geldiği ve kendisinin " DİSK ilkelerinde birleşebiliriz", "Avrupa Sendikaları ve ILO ilkelerinde birleşebiliriz. Ancak Şevket buna yanaşmaz." biçimindeki iki farklı açıklamasıyla, neden bilgi aktarılmadığı sorusunu cevapsız bırakmasıyla tartışmalar kesildi. Bu gündemden çıktığını göstermiyor, tersine özellikle bugünlerde yaşanacak DİSK'in kendini örgütleme politikalarının belirlenmesi tartışmalarında yeniden gündeme gelecektir. Türk-İş'de birliği, sınıflar mücadelesinin sona erdiğini savunanlar bu kez " Avrupa tipi sosyal demokrat sendikal anlayış"ı yedekleyerek bunu gündeme getireceklerdir.

YÖNETİMLERE EL KOYMA

1988'le birlikte başlayan tartışmaların boyutu görevini yerine getirmeyen yönetimlerin yerine yeni bir yürütme belirlenmesine kadar ulaştı. Hazırlanan raporlar, yapılan tartışmalar, karşı çıkılamayan bu çözümlemenin kabulünü getirdi. Tüm sendikaların bir kişiyle temsil edildiği bir yayın kuruluyla merkezi bir yayın çıkarılacak, işçilerin işyerleri düzeyinde örgütlenmesi hedeflenecekti. Genel Başkanının kabul ettiği taktirde yeni oluşturulacak yönetimde yeralacak bu çözümleme, şekillendirme aşamasına girdi ancak yargıtay kararı ile kesildi. Şimdi yasal düzenlemeler, örgütlenme politikalarının tartışılması süreci başladı. Politik arenaya soyunmak isteyenler, hem sendika hem parlemento diyenler, görevini yeni arkadaşlarına devretmek isteyenler, yılların çalışmasının birikimini bekleyenler... ve yaşanan somutun tepkilendirdiği işçiler ve de tüm araçlarıyla siyasi iktidar...

Şimdi DİSK yöneticileri DİSK'i örgütleyecekler. Nasıl?

Şişe Cam İşçileri İşgalde

Cam işkolunda, grevle gelen toplu sözleşmenin hemen ardından, işçi kıyımı geldi. Yaklaşık 1000 işçi işinden olurken, 4000 kişilik bir listenin hazırlandığından sözediliyor. İşçilerin bu büyük kıyıma yanıtı ise üretimi hemen durdurmak oldu. Beykoz Şişe Cam'da bulunan 2800 işçi, 631 arkadaşlarının işten atılması üzerine 25 ve 26 Temmuz günlerinde üretimi durdurarak, işyerinden çıkmadılar. İşgal boyunca 180 kişilik grev komitesi, eylem komitesine dönüştürüldü. Direniş, Beykoz'la sınırlı kalmayarak işçi çıkarmalarının yaşandığı ve daha kabarık listelerin hazırlandığı Topkapı, Trakya Şişe Cam; Teknik Cam, Çayırova Elyaf ve İzleme; Sinop Şişe Cam işyerlerinde de yaşandı. Bu işyerlerinde toplam 200'ü aşkın işçinin kıyıma uğraması üz işçiler toplu vizite ve üretimi durdurma eylemleri gerçekleş ler.

Cam işçileri, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 15 Temm aldığı "kıyımlara karşı direnme" kararını lafta kalmaktan çı yaşama geçiriyorlar.

Beykoz Şişe Cam Fabrikasına direnişi izlemek üzere üç muhabir arkadaşımız (Adnan Cansız, Özgür Ünal ve Y leri Müdürümüz Günnur İlhan) polis tarafından keyfi olara altına alındı. Gazetemiz yayına girdiğinde arkadaşlarımız bırakılmamıştı.

lsan'da İşçi Kıyımı

(Baştarafı 8'de)

verdiler. Kristal-İş sendikası ile
ve geçen işçiler, çalışanların büyük
sminin sigortasız olduğunu, geri
ların ise asgari ücret üzerinden si-
gösterildiğini söylüyorlar. İşçile-
ndikalaşmaya çalıştığını duyan iş-
yemekhanede topladığı işçilere
a sendika sokmam, sizi kapı önü-
yarım, kanun manın tanımam" di-
bazı evrakları (sigortasız işçi ça-
ığını gösteren evrakları) işçilerin
önünde yaktı.Sendikayla görüşen
in ise işine son verdi. İşçilerin 200
kadarını Tekirdağ'a kaçırıp,100 kadarını gizli gizli fabrikada çalıştırmaya devam etti. Haklarını alabilmek için fabrika önünde bekleyen işçilerin üzerine jandarmayı salan işveren, işçileri gözaltına aldırıp, bir daha işyerine gelmemeleri için tehditler yağdırarak kağıtlar imzalattı. EKMEKÇİOĞLU şimdilerde yeni işçilerle yeniden üretime başlama hesapları yapıyor. Köylerden kamyonlara doldurarak getirdiği işçileri işe alırken üçer adet boş kağıt imzalatan Ekmekçioğlu, her şeye karşı önlemini almış durumda. İşten çıkardığı işçilerin tazminatlarını dahi ödemeyen işveren tam bir kanunsuzluk içinde.

İşçiler, haklarını almak için hazırladıkları basın açıklamalarıyla, işverenle görüşmeye gittikleri gün, görüşecek bir ilgili bulunamaması üzerine, basın açıklamalarını binanın camlarına yapıştırdılar. Burada gerçekleştirilen 20 dakikalık oturma eyleminin ardından işverenin yolsuzluklarını ortaya çıkarmak için Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne gittiler. Ancak ne işe geri dönme ne de paralarını alma noktasında bir sonuç alamadılar. İşçiler, bu konudaki başarısızlıklarını büyük oranda kamuoyunun ilgisizliğine bağlıyorlar ve şimdilerde işyerine geri dönmenin yollarını zorluyorlar.

tanbul'un Orta Yeri Kölelik

(Baştarafı 8'de)

rak 6 yıldan önce kalfa ola-
Kalfa olması için 6 yıl çalış-
da yetmez. Bir kalfanın onay
si gereklidir. Çırağa onay
kalfanın da hiç bir güvence-
tur. Usta kalfaya "git" dedi-
kalfa delikanlılık kuralı ge-
şinden çıkar ve gider. En
düzeyde bile yasal çalışma
arı olmadığından maliyeciler
ye gelince işçilerin tümü hır-
bi atölyeden kaçar ve ustayı
ır. Kural gereği ustanın çıka-
ulmasın diye güvencesiz ça-
a devam eder.
dikpaşa'da sigorta, iş güven-
osyal haklar, sendika gibi te-
in esamesi okunmaz. Ama
paşa'da Polatka vardır, Sa-
vardır.
atka Rumca bir sözcüktür ve
lamadan önce alınan avans-
transfer ücreti anlamındadır.
Verilen 1-2 milyonluk Polatka'yla kalfa ustasının malı olur. Samarko da yine polatka gibi bir çeşit borçlandırma yöntemidir. Kalfaya haftalıklar dışında, hafta içinde avans niteliğinde paralar verilir ve bu paralar gitgide büyüyerek kalfaların atölyeye ve ustasına bağımlılımlarını artırır. Bu uygulamalar yoğun olarak fahişelik sisteminde kullanıldığı için kundura işçileri kendilerini bir çeşit "fahişeye" benzetiyorlar.

En Büyük Engel:
İşçi Olamama Bilinci

Kundura işçileri emeğini satarak yaşar. Kundura işçileri 14-15 saat kol emeğiyle çalışır. Kundura işçileri, sınıf kardeşlerinin döğüşerek, ölerek kazandıkları 8 saatlik işgünü hakkından yoksundur. Kundura işçileri sigortasız, iş güvencesiz, sendikasız çalışır. Ama kendisini işçi olarak görmez. Usta olarak görür, kalfa olarak, zanaatçı olarak görür ama işçi olarak görmez. Patron-işveren yoktur usta vardır.

Atelyelerin küçük işletmeler olması, işçilerin ürünleriyle olan bağlarının çok canlı olması ve yüzyıllardır çeşitli geleneklerin çarpıtılarak bilinçlere yeretmesi bir işçi bilincinin gelişmesini engellemektedir. Örgütlenmeyi, sendikalaşmayı, birlikte mücadele ederek hak aramayı zorlaştırmaktadır.

Bütün bunlara rağmen kundura işçileri **KUNDURA İŞÇİLERİ DERNEĞİ**'nde örgütlenmeye, bu yazgıya son vermeye çalışıyorlar.

İşten atılmalara karşı koymaya, geceler düzenleyerek, tiyatro oyunları sahneleyerek birlik ve dayanışmayı sağlamaya girişiyorlar.

Atölye atölye, kalfa kalfa, çırak çırak dolaşarak, sohbetlerle, yayınlarla kundura işçilerini 21. yüzyılda süren bu ortaçağ köleliğine son vermeye çağırıyorlar.

Küçük ustaların kavaf ya da büyük atölye sahibi olma, kalfaların usta, çırakların kalfa olma gibi kişisel hayallerinin boş olduğunu anlatarak hep beraber bu insanlık dışı düzene karşlı örgütlenmek istiyorlar.

Kundura işçilerinde işçi olma bilincinin, insanca yaşam kaygısının ancak mücadele içinde kazanılması çabasını yürüten **KUNDURA İŞÇİLERİ DERNEĞİ** haklarını istemeyi, verilmediğinde de almayı öğrenmektedir. Önlerinde uzun, güç ama aydınlık bir yol var...

Derkon İşçisinden

(Baştarafı 8'de)

yın ardından işveren bizlere baskı yapmaya, Toplusözleşme yap-
istediği ücreti vereceğini söylemeye başladı. Bizler de üretimden
gücümüzü kullandık ve üretimi yavaşlattık.
tesinde sendikayı tanımayacağını söylemesine rağmen, daha sonra
ağını ve toplusözleşmeyi imzalayacağının sözünü verince işvere-
tim artışı isteğini kabul ettik.
ren biraz süre isteyip süre sonunda sözleşmeyi imzalayacağını yi-
1,5 ay sonra sözleşme istedik yine süre istedi. 15 gün sonra sö-
caydı.
de 1 ay boyunca üretimi düşürdük. Kazlıçeşmedeki diğer işçi ar-
r da bize destek verdiler.
91 sabahı işyerine geldiğimizde 57'miz işten çıkarılmıştı. Fabrika-
m sayımız kadar polis vardı ve fabrikaya alınmadık. Bendikamı-
ası da sonuç vermeyince fabrika önünde başlattığımız oturma ey-
zi gece yarısından sonra polis dağıttı.
aki günlerde çevredeki arkadaşlarımızın desteğiyle eylemlerimizi
ük. Yürüyüşler ve 24 temmuzda bir basın açıklaması yaptık.
a fabrikanın kapısına bir kağıt asıldı. Kağıtta işverenin kafasına
lirlediği kıdem ve ihbar tazminatları vardı.
işten atılan 57 arkadaş bir zincirin parçaları gibi örgütlülüğümüzü
ak ayrılmadık. İşveren bazı oyunlar tezgahlayıp bu zinciri kırma-
ndi. Başaramadı, çünkü biz mücadelemizde kararlıydık. Biz ya-
ile gaspedilse hakkımızı istiyoruz. Eylemimiz arkadaylarımızın
nanevi desteğiyle sürüyor.
akkımızı alıncaya, toplusözleşmemizi imzalayıncaya kadar direni-
ecek.

DERKON A.Ş'DEN ATILAN İŞÇİLER

zlıçeşme'de enme Savaşı!

(Baştarafı 8'de)

ecte, yılların mücadelesinin
iyle bilinçlenmiş olan işçi-
dikasızları da dahil tek tek
arda ya da bütün Kazlıçeş-
ş yavaşlatma ve kısa süreli
ımaları olağanlaştırdılar.
sürecte işverenler 1983 ta-
S, Grev ve lokavt Kanu-
13, 14, 15, 16. maddelerine
ak gayet yasal olan bir yo-
açma-kapamalarla birlikte
ılar (Derkon'da yaşananlar
n son örneği). Bütün bunla-
ken Tuzla'ya taşınacakları-
getirdiler.
likasızlaştırmaya yönelik
er bu süreçte tek tek işçile-
lik baskılar ya da bir fabri-
işçileri genelinde sürerken
ve işçilerin tepkisi daha
labildi.
a'daki işyerlerinden istifa
yapılıyor. Sendikayı tanı-
avrı, sendikadan istifayı ça-
oşulu olarak getirmesi v.b.
eri var işverenlerin. Örne-
neyman Deri'de sendikayla
lü imzalamama ve eski iş-
sendikadan istifa koşuluyla
atma girişimleri karşısında
lk oldu.(5 gün süren otur-
mi işgale dönüştü ve işçi-
ıma sonrasına yönelik ola-
vencesi için protokollerini
tirdiler). }
in bu yaşananların sonucun-
a önce 1000 civarında olan
lı işçi sayısı 400'ün altına
durumda. Deri-İş de 54 iş-
n 39'unda TİS görüşmeleri
saya oturdu.
er haklı olarak grevden ya-
l. Çünkü, görüşmeler 3-4 ay
ve uyuşmazlık olursa tah-
Ekim ya da Kasım'da greve
k. Oysa yılbaşında işyerleri
Tuzla'ya (mecburen) taşınacakları için grev işverenin lehine olur. Bunun yerine işçilerin de önerdiği gibi görüşmeler sırasında eylemliliklerle işveren olumlu bir sözleşmeyi imzalamak doğrultusunda baskılanıp, imzalatılmalı. Ancak işçilerin bu isteklerinin gerçekleşebilmesi için gerekli olan sendikayı denetlemeleri gerçekleşmiyor.

İstek nasıl gerçekleşecek ?

Deri İşçilerinin Sorunları
Nasıl Çözülecek?

Evet devlet sendikalarına göre daha olumlu olan bir sendika var. Militan, duyarlı ve bilinçli (diğer yerlere göre) bir işçi kitlesi de. Politik tercihini yapmış işçiler hiç de az değil.

Ama işçilerin kendi insiyatiflerini gelişürebilecekleri, iradelerini hakim kılabilecekleri sendikalarını denetleyebilecekleri yapılanmaları yok. Bu nedenledir ki sendika yönetim kademeleri "eylemler radikalleşsin"mi; yoksa bütün kitleyi kapsayan eylemler" mi olsun tartışmaları yaparken işçiler "yahu sendikacı dediğin atılgan olmalı" diyebiliyorlar. Eylemlilik sürerken sendika "manevi destekle" yetiniyor.

Bütün yaşananlar devrimci deri işçilerinin yağ kovasına düşen kurbağa misali başkasına bağlanmadan tekniği-birikimi-yöntemi birleştirip "yağı" oluşturmaları gerektiğini gösteriyor. Devrimci işçilerden başlayıp tüm deri işçilerine uzanan bir örgütlülüğü yaratmalarının, deri işçilerinin mücadelesini işyerlerinde boğmadan nerede olursa olsun tüm işkoluna yaymaları ve deri işçilerinin Kazlıçeşme farelerinden daha değerli olduğunu deri işverenleri başta olmak üzere cümle alemin kafasına kazımaları gerekiyor.

Etibank

(Baştarafı 8'de)

Göçüklerde öldü, grizularda can verdiler. Ocaklara indiler çıkamadılar.

Bunlara rağmen madenciler her dönemde işçi sınıfının mücadelesinin önünü açtı. Kararlılıkları, dayanıklılıkları ve inançları herkese örnek oldu. Devlet Bakanının deyimiyle "şimdiye kadar hep siyasi iktidarlara sosyal sıkıntılar " çıkardılar.

Şimdi tüm madencilik sektörü var olma sorunuyla karşı karşıya. Yıllardır bir zenginlik kaynağı olarak görülen ocaklar, kuruluşlar halkın vergilerini çarçur etmekle suçlanıp günah keçisi ilan edildiler. Zarardan kurtarma adına kitlesel işten atılma, parça parça taşerona verilme, küçültülüp yabancı tekellere satılma KİT'leri ve bugün tüm madencilerin kapısındaki tehlike.

Madencilerin mücadelesi, toplu sözleşmelerde kazanılacak ücret artışlarının, birkaç ton kömürün, ayakkabı bağlarının uzunluğunun kavgasını vermekten öteye geçmediği sürece bu tehlike sürecektir. Madencilerin, doğanın bağrından ırmaklarıyla söküp yarattıkları değerler, yerli ve uluslararası tekellerin karlarına kar katmaya devam edecek; uluslararası tekellerin çıkarları için ocaklar tek tek kapanacak ve madenciler yoksulluğa mahkum edileceklerdir. Grizu patlamalarında, göçüklerde onlarca ölü veren madenciler, bu sefer, kapatılacak ocaklarla birlikte top yekün ölümün kucağına gömüleceklerdir.

Türkiye işçi sınıfı tarihine unutulmaz mücadele örnekleri bırakan madencilerin bu yaşamsal mücadeleyi göğüslemeleri ve aşmaları tüm madencilerin olduğu gibi kamu işçilerinin de gelecek güvencesi olacak ve "sosyal sıkıntıları" bertaraf etmek için ülkenin doğal kaynaklarını pazarlamaya çalışan siyasi iktidarın bugününü karartacaktır.

DÜZELTME

26. Sayımızın 10. sayfasında "Kavga" Yönünü Şaşırdı yazısının "kamuoyuna" başlığı ile çıkan bölümünde;
-Emek Dergisi temsilcisinin imzası çıkmamıştır,
-İmzaların İzmir dergi temsilci ve muhabirleri tarafından atıldığı açıklaması eksik kalmıştır,
-Not bölümündeki "platformdan çıkarılma" konusu bilgi olarak geçmiş olmasına rağmen yanlışlıkla bildiriye dahil edilmiştir.

Düzeltir, özür dileriz.

İşçilerin Sesi

Kirli Savaşın Hedefi Sensin!.

(Baştarafı 1'de)

larını sallayarak yürüdükleri sokaklarda "polis saldırır" korkusuyla daha az yürümeye başladı. Tedhiş ve korku devletin resmi politikası haline getirilmeye; KİRLİ SAVAŞ diye adlandırılabilecek; dünyanın çeşitli ülkelerinde muhalefete karşı yürütülen ve kanla beslenen dizginsiz şiddet eylemleri iç güvenlik politikasının eksenine oturtulmaya çalışılıyor. Cumhurbaşkanı Turgut Özal, bu politikayı; "Türkiye'ye çelme takmak isteyenler başarılı olamazlar. Bu terör örgütlerine Lübnan'daki, Irak'taki yuvalarınında vururuz. Vurduğumuzu da gösteririz." (CUMHURİYET 25 Temmuz 1991)sözleriyle bu politikaları net olarak ifade ediyor. Özal'ın sendika isteyen memurlara, zam isteyen, grev yapan işçi hareketlerini ve sendikaları da çelme olarak gördüğü göz önüne alınırsa, bu politikaların kapsamı daha da açığa çıkıyor.

NEDEN? NİÇİN?

Bu soruların cevabı Türkiye'deki gelişmeleri izleyenler için sır değildir. Bu gelişmeler ülkemiz için ABD'nın Yeni Dünya Düzeni doğrultusunda uygulanan bir politikanın; egemen sınıfların kendi açmazlarını aşmakta, toplumsal muhalefeti yok etmek ve giderek sivil bir diktatörlüğün payandalarını oluşturmak için sahneye koyduğu oyunlaırn en uç ifadesidir.

Aksoy'ların, Emeç'lerin bir türlü aydınlatılamayan katledilişleri, SS karamameleri, olağanüstü hal ilanları ve en son Devlet Terörü Yasası'nın çıkarılıp uygulanmaya başlanan böyle bir planın parçasıdır.

Böyle bir planın parça parça uygulanmaya konulması, devlet eliyle yaratılan özel bir ortamın gerekliliğindendir.

Ülkemizdeki Kontr-Gerilla örgütünün(Özel Harp Dairesi Başkanlığı) başkanlığını yapan C. Akyol bu gerekliliği öyle ifade etmektedir: "Gayri Nizami Hareket Örgütleri başlangıçta çok zayıftır.(...) Bu yüzden(....) gerekli ortam maydana gelmeden büyük ölçüde aktif bir harekete girişemezler. Hazırlık safhası çok zamana ihtiyaç gösterir." (C.Akyol-Gayrı Nizami Hareketlere Karşı Harekat Sy.12)

Bu ortamın yaratılmasının biçimlerini de C. Akyol Şöyle açıklıyor: "Halkı mukavemetçilerden (devrimciler kastediliyor) ayırmak için, sanki ayaklanma kuvvetleri yapıyormuş gibi, müdahale kuvvetlerince zulme kadar varan haksız muamele örnekleri ile sahte operasyonlara başvurulması tavsiye olunur.(....) İsyancıların yaptığı intibaı verecek yağma ve katliam, ırza tecavüz olayları ele alınabilir.(A.g.e. Sy.15)

Bu sözler kimin yaptığı belli olmayan olaylardaki "tahrikçiyi" açıkça ortaya sermektedir. C.Akyol'un kirli savaşın biçimlerine yönelik önerdiği diğer bir yön de psikolojik savaştır. "... Psikolojik harp faaliyeti ile asilerin tahrik edilmeleri, kesin sonuçlu hareket zorlanmaları, faydalı bir hedef olarak kabul edilmelidir."(A.g.e.Sy.6) Yani önce asileri (devrimcileri) katliamlarla, propagandalarla tahrik edeceksin, sonra kafasını kaldıranı imha edeceksin. İşte Kirli Savaş'ın özü budur. Son günlerde meydana gelen katliamlar bu taktiklerin sonucudur.

Bu taktikler Latin Amerika'da, Uzak Asya'da, Afrika'da, Ortadoğu'da yani halkların devrimci mücadelesinin yükseldiği heryerde emperyalist politikalar doğrultusunda uygulanmaya konan politikaların bir parçasıdır.

Bugün bu politikaların ülkemizde her türlü yöntemle uygulanaya konması ABD'nin yeni düzen doğrultusunda güçlü bir Türkiye ihtiyacının; TC'nin özelde Kürdistan'daki halk direnişine genelde ise, içine girdiği ekonomik-siyasi krizden çıkış yolu olarak gördüğü sivil diktatörlüğü oluşturmak için tüm muhalefeti ezme ihtiyacının bir bileşkesi olarak ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaç 1980 yılında tekelci burjuvazinin temsilcisi Halit Narin tarafından şöyle ifade edilmişti:

"Devlet Güvenlik Mahkemelerinden başka bir çözüm yolu varsa, onların da üzerinde durularak devlet gücünün caydırıcılığı artırılmalıdır. Ekonomide canlanma buna bağlıdır. üretim artışı buna bağlıdır. Bunu en kısa zamanda yaparak, uzun zamandır durgunlaşan ekonomiyi canlandırarak, kalkınma hızını yükseltmek gereklidir." (Cumhuriyet 11 Eylül 1980)

Halit Narin'in bu çağrısına 12 Eylül'de Kenan Evren cuntası uymuştu.

Şimdi ise "Toplumun refahı, bir hükümetin önde gelen hedeflerden biridir, Ama, ülkenin bölünmezliği, ülkenin birliği, söz konusu olduğunda gerekirse bundan dahi fedakarlık yapılabilir." (Cumhuriyet 17 Temmuz 1991) diyen Mesut Yılmaz uyacağını ilan ediyor.

Devlet, bu zorbalıklarını, katliamlarını gün geçtikçe arttırıyor ve arttırmayı planlıyor, ta ki işçiler, memurlar, öğrenciler sokağa çıkamayacak duruma gelene dek, ta ki insanlar geceleri "bu akşam gelecekler mi?" yada "sıra kimde?" diye kâbuslar içinde uyuyup uyanacak bir hale gelene dek.

Bizler yalnızca koyun sürüsü gibi değil, devletin bıçağın altına boynumuzu kolayca uzatacak kurbanlık koyunlar haline gelene dek. Bu cinayetlere, katliamlara suç ortaklığı edene dek.

Bu aşağılanmaya, suç ortaklığına zorlanmaya, cinayetlere sessiz kalmaya devam mı edeceğiz? Yoksa bu politikaları, bu Kirli Savaş'ı boşa mı çıkaracağız? Sıra kimde diye bekleyip, yanımızdan ölüme götürülen insanlara göz mü yumacağız yoksa devlet terörüne karşı birleşerek kitlesel mücadelemizi yükseltecetecek miyiz?

İşçilerin toplu sözleşme mücadelesi, memurların sendika ve grev, öğrencilerin demokratik, polissiz üniversite, köylülerin insanca taban ücreti için yükselttikleri mücadelenin terör hareketi olarak kabul edilip şiddetle ezilmesine göz yumacak mıyız?

Sendikalarımızın, derneklerimizin hatta köy odalarımızın birer birer "terör yuvası" olarak suçlanıp kapatılmasına, ve hatta bomba ve tüfeklerle imha edilmesine ses çıkartmayacak mıyız, yoksa bu mevzilerimizi sonuna kadar koruyacak mıyız?

Bu sorulara verilecek yanıtlar bugün ölümle yaşam arasında, özgürlük ile tutsaklık arasında, insanlıkla cinayetlere suç ortaklığı arasında yapılacak bir tercihtir.

Belediye İşçisinin

(Baştaraf 8'de)

ödeneceği doğrultusunda bir açıklama yapıldı.

Belediye işçilerinin açıklamasından

Seçimlerden önce "emek en yüce değerdir", "önce insan", "şeffaf belediyecilik" gibi demokratik söylem ve vaatlerde bulunan SHP'li adayları, yönetime gelince bunları unuttular. Belediye işkolunda sendikaları da yedeklerine alan SHP'li yönetimler 90-92 arasında geçerli olacak Toplu İş Sözleşmeleri görüşme ve bağıtlama sürecini bir genel seçim yatırımı havasına dönüştürmeye çalışmışlardır. Sonuçta günün koşullarına denk düşen ücretlerdeki artışla bağıtlanan sözleşme biz işçilerde bir rehavete yol açarken SHP'li yönetimler de bundan kendilerine hisse çıkarmaktan geri kalmadı.

Biz Zeytinburnu Belediye çalışanları da bu geneldeki havayı yaşarken ekonomik haklarımız Belediye-İş kolu geneline göre düzenli olarak veriliyordu. Ancak diğer demokratik haklarımız uyarı ve girişimlerimize rağmen ihlal edilmekteydi. Yaklaşık 2 yıldır her işçi toplantısında bu sorunları dile getirdiğimizde bizzat işçi temsilcisi tarafından "paralarınız ödeniyor ya daha ne istiyorsunuz" gibi sözler söylenmiştir. Buna karşılık "ödeniyorsa hakkımız ödeniyor sadaka verilmiyor" dediğimizde kışkırtıcılıkla suçlandık.

Bu noktadan sonra bizler ekonomik ve demokratik hakların birbirinden ayrı tutulamayacağının bilinciyle hareket etmeliyiz. Hangi partiden olursa olsun, hangi siyasal anlayıştan olursa olsun kazanılmış hakların korunması, yeni hakların kazanılması, işçilerin birliğinden ve örgütlü mücadelesinden geçer. Sorunların çözümünü yaratılacak işyeri komite ve konseylerinde ve bu örgütlülüklerin içerisinden insanların sendika yönetimlerine gelmelerinde görüyoruz.

Yaşasın İşçilerin Birliği!
İşyeri Komitelerini Kuralım!

3 Amerikalı Asker Balgat Üssünü Bastı

13 Temmuz 1991 günü Sabah gazetesinde "3 Rambo Balgat Üssünü Bastı" manşetiyle 1. sayfadan verilen bir haberde, Amerikalıların Ankara'daki Tuslog Üssüne ani bir baskın düzenledikleri ve adeta ünlü rambo filminin kahramanını hatırlatan yetenek ve güçteki üç kişilik baskın timinin, üssü ele geçirdikleri şeklinde bir haber yeralmakta. Gazetede ayrıca operasyonla ilgili olarak ABD büyükelçiliğinin yaptığı açıklamaya da yer verilmiş.

ABD büyükelçiligi operasyondan kendilerinin de haberdar olmadığını belirterek, "gerek Pentagon gerekse Başkan'a bağlı özel birlikler, Amerika dışındaki tesislere ani baskınlar düzenleyerek, güvenlik sistemlerini kontrol ederler" şeklindeki bir açıklamadan sonra, bu tür operasyonların çok riskli olduğunu, çıkacak bir çatışmada çok sayıda insanın ölebileceğini de belirtmekte.

Haberi okuyanlara ilk bakışta ne yetenekli askerler dedirten olayı biraz düşündükten sonra, akla bazı sorular takılıyor.

Soruyoruz:

● Ankara'nın ortasındaki bir yeri Amerikalıların dışarıdan gelerek basmaya hakkı var mı ?

● Bu baskın için büyükelçilik aracılığıyla Dışişlerinden izin alınmadığına göre, kimden izin alındı? ABD'nin, istediği an bu tür operasyonlara girişmesi için herhangi bir makamdan izin almasına gerek yok mu?

● Bu askerler, silahları ve elbiseleri Türkiye'ye nasıl soktular?

● Türkiye'de bulundukları süre içinde nerede kaldılar?

● Bu silah ve elbiselerle başkentte nasıl dolaşıyorlar? Ankara'nın merkezindeki bir üsse nasıl yaklaşıp içeri girebiliyorlar? Amerikalılara bu konuda Emniyet ve MİT yardım ediyor mu?

● Baskından sonra, silahlarını alıp çekip gidiyorlar mı yoksa - özellikle sabotaj, imha ve baskın operasyonlarında çok başarılı olan ve Körfez savaşında gizli operasyonlara katılan- bu askerler Türkiye'de de gizli operasyonlarda yer alıyorlar mı?

● Son aylarda artan ve faillerinin meçhul olduğu iddia edilen kontr-gerilla faaliyetleriyle ilgileri var mı? Kürt köylerinde gerçekleştirilen katliamlar, Diyarbakır HEP İL başkanının öldürülmesi, HEP , İHD ve demokrat basına yönelik bombalamalar gibi olaylarla ilgileri nedir?

● Bu askerler daha önce Türkiye'de bulundular mı? Örneğin 1 Mayıs 1977'de bir otelin çatısından ateş ederek Taksim meydanını kan gölüne çeviren Amerikalılarla ilgileri var mı?

● Yapılan baskının çok riskli olması ve çıkacak bir çatışmada bir sürü insanın ölmesi mümkün iken baskın sırasında üs çevresinde tedbir alındı mı?

● Üste çalışan Türk işçilerin can güvenliği sağlandı mı? Bir çatışma sonucunda meydana gelebileceklerin hesabı kimden sorulacaktı, suçlular cezalandırılacak mıydı?

● Tuslog Üssü gibi böylesine riskli bir iş yerinde sefalet düzeyinde bir ücretle çalışan işçilerin grev haklarını 'Milli güvenlik' gerekçeleriyle engelleyenler, bu tür operasyonlarla milli güvenlik ve egemenlik haklarının ayaklar altına alındığını düşünmüyorlar mı? Yoksa güçleri yalnızca grev yapan işçilere mi geçiyor?

Devlet Terörü Devrimi Boğabilir mi?

(Baştarafı 1. Sayfada)

Gerilla halkın içinde meşru, köylüler içlerinden çıkardıkları gerillaları hükümet kuvvetlerine teslim etmiyorlar, bunu doğal bir hakları olarak görüyorlar. Hükümet çaresiz kalıyor, köylünün gerillaya sahip çıkma hakkını tanıyor.

Devrimci istemlerin, devrimci hedeflerin halk kitleleri içinde gerçek karşılıkları var. Kim demiş bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm hayali artık öldü diye. Kim seslendirirse seslendirsin, isterse İslamcılar yükseltmiş olsun, emperyalizmden bağımsızlık isteği kitlelerde sarsıcı bir çakı yaratıyor, işçiler "İşçiye sefalet, Bush'a altın tuvalet" diye bağırıyorlar. Demokrasi hayali de öyle, sosyalizm hayali de. Elbette, bütün bunlar geniş halk yığınlarının bilincinde oldukça basit biçimlerde yankılanıyor. Ama bu tepkileri, bu basit istekleri, işlemek olgunlaştırmak zaten devrimcilerin görevi değil mi? Ve yine işçilerin, halkın düzenin dışına taşan, düzenin dışına düzensizce taşarak örgütlenen-dağılan-yeniden örgütlenen tepkilerini sürekli, demokratik, gelecek topluma ışık tutan bir biçimde örgütlemek, bu örgütlenmeyi gerçekleştirmek için ve bu örgütlenme çabasının içinde kendilerini örgütlemek devrimcilerin görevleri değil mi?

Devlet terörü devrimi boğabilir mi?

Boğamaz!

Bir tek şartla, devrimciler, devrimin toplumdaki, kendilerini de içine alan gür kaynaklarını görebilirlerse ve bunları düzene karşı kavganın için de iktidara, gelecek topluma yönelimeyi ısrarla sürdürebilirlerse!

Gedikpaşa'da Kundura Atölyeleri

İstanbul'un Orta Yeri Kölelik

Beyazıt'la Çemberlitaş arasındaki tarihi yapılardan denize doğru inen dar sokaklarda 50-60 bin kundura işçisi, karanlık hanlara dağılmış sağlıksız 8000 küçük atölyede kundura yaparak ömür tüketir. Kundura işçilerinde ölümün adı ecel değildir; tüberküloz, kan kanseri, bel fıtığı, romatizma, deri hastalıkları gibi kundura yapımında kullanılan yapıştırıcıdan, malzemelerden, pislikten, aşırı çalışmadan doğan hastalıklardır onların ecelleri. Bunlardan kurtulanlar da alkol bağımlısı olarak sürükler yaşamı. İşçilerin %99'u meslek hastalıklarıyla cebelleşir. Sigortasız olanların oranı ise %95.

Eğer işler "kesat" değilse günde 14-15 saat çalışırlar. Ücretler "çift baş ücreti" (bir tezgahta bir kalfa ve bir çırak çalışır) denilen biçimde belirlenir. Çırağa %10-40 arası ücret verilir. Bir kalfanın ise günde 8 çift üretirse haftalık olarak 320 bin TL. civarında para geçer eline.

Gedikpaşa Geleneği

Gedikpaşa'da çağdaş kölelik sisteminin tilkice yöntemleriyle ahilik geleneği, delikanlılık kurallarıyla mafya yöntemleri içiçe yaşar. Sonuçta ortaya küçük işverenlerin tekelleşmeye doğru yokolması, tefeci kavafların zenginliğine zenginlik katması çıkar ortaya... *(Devamı 7. sayfada)*

ETİBANK Hedefte !

Etibank ve bağlı kuruluşlar ile Türkiye Taş Kömürü Kurumu'ndan sorumlu Devlet Bakanı Ersin Koçak, 11 Temmuz 1991 tarihli Dünya gazetesine verdiği demeçte:

"Kuruluşların büyük bir çoğunluğu çizginin altında, finansman sıkıntısı, istihdam fazlası var. Bunlar haliyle devletin üzerine yük getiriyor. Özelleştirme birinci hedefimiz olması lazım" diyor.

Bakan Koçak, bunun için yabancı firmaların çağrıda bulunduklarını ve bu firma temsilcilerinin gelerek çeşitli değerlendirmelere giriştiklerini de ekliyor. Bu özelleştirmelerin nasıl yapılacağı sorununa ise, kimi kuruluşların daha karlı hale getirileceğini -ki bu ilk elde yoğun işten çıkarmalarla yapılmaya çalışılacak- Zonguldak gibi "sosyal sıkıntı"lar doğuracak kimi yerlerin de yeni oluşturulacak sanayi bölgelerine kanalize edileceğini belirtiyor.

Yüzyıllardır madencilerin kanlarıyla, canlarıyla yarattıkları değerler, hammadde ve ara mal olarak yerli ve yabancı tekellerin karlarına kar kattı. Hükümetlerin çıkarlarına siyasi oyunlarına alet edildi. Madencilerin yarattığı değerler herkese bir biçimde yararlı oldu. Ama bu yarardan madenciler hiç pay alamadı. Yüzyıl öncesinin teknolojisiyle kölelik ücretiyle çalıştırıldılar. *(Devamı 7. sayfada)*

Kazlıçeşme'de Direnme Savaşı!

- *Kazlıçeşme Deri İşverenleri, işçiler arasında yaklaşık on aydır sendikasızlaştırma politikası yürütüyor. Deri İşçilerinin bu politikayı etkisiz kılmasının yolu, tek tek işyerlerinde gerçekleşen mücadelelerin birleştirilmesinden geçiyor.*

Bir çok arta büyüklükte dericilik işyerinin bulunduğu Kazlıçeşme'de tekelleşme yoğun değil. Emek-yoğun bir üretim, çok ağır çalışma koşullarında emek gücünün çok ucuza satılması var: (Sendikalı işçilerin haftalık ücreti 135 bin TL civarında, sendikasız olanlarıysa hiç bir sosyal hak olmadan yalnızca 200-225 bin TL ücret alıyorlar) Genelde kalifiye işçiye ihtiyaç duyulmayan bu iş yerlerinde -ağırlıkla tabakalamayla ilgili bölümlerde- sendikal bilinç ve mücadelenin görece yüksekliğine karşın ücretler çok düşük.

Günlük bsının da değindiği gib uzun süredir buradaki işyerleri belediyece mühürlenmiş durumda. Ancak hepsinde üretim sürüyor (!) 56 olan toplam işyerinden onikisi Tuzla'ya taşınmış ve orada faaliyetteler. Yılbaşıyla birlikte diğerleri de (mecburen) taşınacaklar.

İşyerlerinin hepsinde Deri-İş Sendikası örgütlü. Kasım'da 54 işyerinde yetki tespiti için başvuran Sendika 39 işyerinde yetki aldı. 5 işyeri hakkında Mahkeme kararı bekleniyor.

İşverenler Deri İşverenleri Sendika'sında örgütlenmiş durumdalar.

Taşınma Ve Sendikasızlaştırma

"Gazete"lerin farelerden, mühürlerden bahsettiği süreç Kazlıçeşme'deki işyerlerinin Tuzla'ya taşınmalarının gündemde bulunduğu süreçti. Bu süreçte Kasım ayında üretimin sürmesi nedeniyle Deri İş Sendikası'nın mahkemeye yetki tespiti için başvurması işverenlerin sendikasızlaştırma programlarının ortaya çıkmasına, belirginleşmesine yol açtı.

Hedef buradaki görece olumluluğu yok etmek, sendika ve politik işçilerin kökünü kazıyarak aynı zamanda ağır işlerine "köle" edinmekti.

Deri-İş mahkemeye yetki tespiti için busvurunca işverenler fabrikaların birçoğunu hemen kap
tıp iş akitlerini feshettiler. Bir
bile geçmeden tekrar açtıkl
fabrikalara, sendikalı eski işçi
rinden sendikadan istifa etme
rini şart koşarak alabildikler
aldılar. (İşsizlik vb. nedenle
bazıları kabul etti) Sendikar
ve işçilerin tepkisi üzerine tek
kapattılar fabrikaları ve iş akit
rini yine feshettiler. Kısa bir
re sonra tekrar fabrikaları a
lar.

(Devamı 7. sayfa

"Bizim mücadelemiz ekonomik olmaktan çıkıp demokratik bir iste dönüşmüştür" diyen Derkon işçileri Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve L kavt Yasasının işletme genelinde yetkiyi zorunlu koşan 13, 14, 1 16. maddeleriyle haklarının gaspedilmesine karşı eylemliliklerini s dürüyorlar.

Derkon İşçisinden

Bizler bir grup Derkon A.Ş deri işçisiyiz. İşverenin sendikas laştırma politikasına karşı direndiğimiz için 8. 7. 91 karihinde ten çıkartıldık.

İşyerimizde 92 kişi çalışıyorduk. %90'ımız sendikalıydık. yıldan bu yana toplusözleşmemizi sendikamız imzalıyordu.

"Patron bu yıl toplu sözleşmesini yapmamak için her yola b vurdu. 1983 tarihli toplu sözleşmesi Grev ve Lokavt yasasının ve devam maddelerine dayanarak sendikamızın yetkisini düşür " Daha açık bir ifade ile Çorlu ve Marmara Ereğlisindeki işyer rini de işin içine katarak sendikamızı yetkisiz gösterdiler.

(Devamı 7. sayfa

"Sarı Sendikaya Oy Verme Hesap Sor"

SARI SENDİKAYA
OY VERME
HESAP SOR

- *Aydın Tekstil'de işten atılan 813 işçi, aileleriyle birlikte İzmir'de miting yaptı. İşçilerin miting boyunca protesto ettiği, yalnızca işveren değil, aynı zamanda işbirlikçi sendika idi. Türk İş'e bağlı Teksif Sendikası, işçi çıkarımı için işverenle anlaşma içersinde.*

(İŞÇİLERİN SESİ-İZMİR)

Aydın Teksül'de 21 Haziran 1991 tarihinde 813 işçinin atılmasıyla Aydın Tekstil işçilerinin gündemine giren İşveren-Sendika uzlaşmacılığı ve devletin iş yasaları, 11 Temmuz günü yapılan bir mitingle protesto edildi.

Miting öncesi konuştuğumuz miting tertip komitesinden Nilgün Berber, " 1990 Eylül ayında imzalanan toplu sözleşmeye göre ücretlerimizin 1 Milyon lira olması gerekiyordu. Sözleşmemizin Ocak ayından itibaren geçerli olacağı söyleniyordu.

Fakat yine de o günden bugüne fabrikanın zararda olduğu gerekçesiyle 260 bin liranın üzerine çıkılamayacağı söylendi. Oysa fabrika harıl harıl çalışmaktadır. Yurt dışına kamyonlarla mal gönderilmektedir. Bütün bu oyunlar dönerken sendikamız TEKSİF, Aydın Tekstil'de işçisini satmıştır. Şu anda 813 işçi atılmış durumda.

Sendika, toplu sözleşme döneminde işverenle 400 işçinin atılması konusunda zaten anlaşmıştı. Şimdi bizler kapı önündeyiz, sendikacılarımız ise işverenle kimbilir hangi tatil köyündeler" biçiminde konuştu.

Miting boyunca; "çankayanın şişmanı işçi düşmanı", "işçiler elele genel greve", " işçiler burada Teksif nerede", " sarı sendikaya oy verme hesap sor", " tazminat hakkımız söke söke alırız" sloganları sık sık atıldı.

İstanbul Üniversitesi İşçileri Yürüdü

- *Son aylarda gerçekleştirilen toplu vizite eylemlerinde güvenlik güçlerinin işçileri kaldırıma sıkıştırma çabası Üniversite İşçileri tarafından boşa çıkartıldı.*

Tezkoop-İş'e bağlı İ.Ü. yemekhane işçileri toplu viziteye çıktılar.

22 Temmuz Pazartesi günü saat 10'da yaklaşık 180 yemekhane işçisi Gedikpaşa Dispanserine doğru yürüyüşe geçti. Ellerindeki dövizlerde " 25 yıllık işçiye 500 bin, Çankaya sefada,İşçiler Cefada", " Rektör Kamu-İş'ten ayrıl" sloganları vardı. Yürüyüş güzergahı Üniversite'nin önünden Beyazıt meydanına oradan da ana caddeye doğru kaydı. Dispanserin sokağına girildiğinde, polis yolu keserek başka bir işçi kitlesinin daha vizitede olduğunu söylerek, işçileri durdurmak istedi. Ancak işyeri temsilcisinin ısrarlı tutumu ve işçilerin coşkulu tavrı sonucunda, polis yolu açtı. Dispansere 100 m. kala polis yolu yeniden kapadı.

Bu arada polisin tavrı ıslık ve alkışlarla protesto edildi. Demiryolu işçilerinin dispanserden ayrılmasından sonra yemekhane işçileri vizite kağıtlarını teslim ettiler. Üniversite tatil olmasına rağmen eylem oldukça geniş bir katılımla gerçekleşti. Yürüyüş boyunca "İşçi-Memur Elele Genel Greve", "Çankaya'nın Şişmanı İşçi Düşmanı", "İşçiler Gelecek Hanedan Gidecek", "Vur Vur İnlesin Çankaya Dinlesin" sloganları atıldı.

22 Temmuz ortak kamu eylemleri çerçevesinde gerçekleştirilen toplu vizitede üniversitenin kadın işçileri yürüyüş boyunca en öndeydiler..

Belediye İşçisinin Bitmeyen Çilesi

Zeytinburnu Belediyesi işçileri 24 Haziren günü ücretlerinin ödenmemesini ve toplusözleşmeden doğan demokratik haklarının verilmemesini protesto etmek için iş bırakma eylemi yaptılar.

Belediye-İş Sendikası2 Nolu Şube'nin örgütlü olduğu Zeytinburnu Belediyesi'nde bir süreden beri varolan keyfi uygulamalar (işçilerin asıl alanları dışında çalıştırılması gibi), adam kayırmalar, kadro verilmesindeki usülsüzlüklerden dolayı çalışanlar arasında başlayan huzursuzluk, ücretlerin ödenmesinin de gecikmesi üzerine daha da arttı. Bunun üzerine işyeri sendika temsilcileri ve işyeri komite üyelerinin katıldığı toplantıda Belediye'ye 23 Temmuz akşamına kadar süre tanınması, ücretlerin ödenmemesi durumunda ücret ve diğer demokratik h
talebi yönünde iş bırakma
alındı ve bu karar sendika
tildi. 24 Temmuz sabahı iş
büyük çoğunluğu iş bırak
lokalinde toplandı. İşçileri
eğilimi başkanlık binasına
mekti. Ama sendikacılar
eğilimi engellemeye çalı
görüldü. Tartışmaların s
üzerine sendika temsi
baştemsilci ve komite üye
katıldığı bir toplantı daha
dı. Bu toplantıda da özelli
mizlik birimi baştemsil
"Ben kimseyi yürütmem, ö
le de demokratik hakların
lanması için hiç uğraşmam
sözler söylediği ve işçiler
mite üyelerinin ısrarlı
üzerine yürümesi tansiyon
da yükseltti.

Daha sonra paraların ö
. sonra *(Devamı 7. sa*

Kilsan'da İşçi Kıyımı

Çağdaş bir köle tüccarı EKMEKÇİOĞLU; ülkenin dört bir
nından Tunceli, Kastomonu, Samsun ve Van'dan getirdiği işç
yıllarca sendikasız sigortasız çalıştıran bir işveren. Kemer
gaz'da tuğla üretimi yapan Kilsan fabrikasında çalışan işçiler
dikalı olmak isteyince, işlerinden oldular. İşverenin işçi çıkar
sının nedeni ise bildiğimiz "ekonomik kriz".

Hiç bir güvenceleri olmayan Kilsan işçileri, durumlarını
parça düzeltebilmek için sendikalı olmaya *(Devamı 7. sayfa*